

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDRIN

EN SOM ÄR GLAD
ATT FÅ RESA HEM....

FLICKA
i GAMMALSVENSKBY

ALMA SÖDERHJELM
SKRIVER
"SKYLL INTE PÅ LIVET"

#

ANN MARGRET HOLMGREN
SKILDRAR
LYSEKIL FÖRR OCH NU

#

EINAR NERMAN
RITAR OCH BERÄTTAR OM
VACKRA BARN OCH FULA GUBBAR

#

TIDÖ SLOTT
SKILDRAS I ORD OCH TALRIKA BILDER

i detta n:r

K R Ö N I K A

OM HEMINREDNING, LINDANSNING OCH TONFILM

DET HAR JUST NU INLÄMNATS EN motion till sågverksarbetarnas kongress i Sundsvall om hemkulturens höjande. Om hemkulturpropaganda hos arbetarna.

Av diverse uttalanden tycks framgå, dels att en avsevärd förbättring av standarden inträtt i sammanhang med den allmänna höjningen av arbetarnas villkor, och dels att det alltjämt är uppsjö på atennienner, svartkritisförstoringar, fabriksmöbler. Med nysilver, sockerskålar, målade vaser, kristall-lystysar i det oändliga, uppradade på alla plana ytor. Särskilt på skrivbordet. (Som dessutom prydes av en »skrivbordsmatta» och ett bläckhorn med intorkat bläck.)

Det hela har fått benämningen gipskattskulturen, vilket är missvisande. Gipskatterna tillhöra en tidigare tid och äro ofta lustiga. Inte bara på Ivar Arosenius' stilleben, utan också i verkligheten.

Eller är det inte både vackert, rörande och stämningsfullt med ett litet bord med två gipskatter, en ram av snäckor kring en gammal daguerrotyp, och en blommande Kristi bloddroppe eller Flitiga Lisa? »Fult» är ett mycket relativt begrepp.

Gungstolar (med konstfärdigt virkade »antimakassar») ha också ansetts fula. I verkligheten äro de bekväma och rogivande tingestar, som säkert komma att uppleva en renässans.

Det viktiga i heminredningen är icke möblernas kvalitet utan rummets harmoni. Harmoni med dem som bo där.

Och lugn. Ett riktigt bra sätt att göra det ohemtrevligt för sig är anhopningen av möbler. Och av små onyttiga prydnads-ting på möblerna. Ett sådant hem verkar lätt möbelaffär, och det är lika beklämmande antingen det verkar konstnärlig möbelarkitektutställning eller snickerifabriks-lager i Grönköping. Man känner sig främmande och vet inte var man skall göra av sig, trots mängden av sittplatser, eller hur man ska kunna få tag i en fri bordshörna trots mängden av bord. Det känns, som man var i trängsel, och jag håller inte för otroligt att nerverna kan lida av detta i längden.

Heminredningssakkunnigas påstående, att eftersom allt yttre inverkar psykologiskt på vårt inre, så borde alla föremål som omge oss vara äkta och ändamålsenliga, det tror däremot jag är fel. Föremålen måste synas oss äkta och ändamålsenliga, är rättare. Om en kultiverad människa vantrivs med mahognimålade furumöbler och snickerifabrikssvarvade salsstolar, därför att dessa möbler äro oäkta, fula i hennes tycke, så varför skulle en icke möbelkultiverad kropparbetare vantrivas med samma möbler, då han inte förstår deras oäkthet och icke tycker att de äro fula? Utan fina.

Jag har sett många bönder just uppe i Helsingland — varifrån motionen utgått — med glädje sälja sina gamla stolar och målade skåp, därför att de funno dem fula, och belamra huset med atennienner, vägg-

klockor i ek, inventionssoffor och stolar med svarvade krumelurer överallt. Slänga de gamla hemvävda mattorna och lägga på linoleummattor på de bredtiljade golven. Och sedan sitta i sitt »uppstofferade» hem, lyckliga, stolta. Njutande av den vackra nya inredningen. Nöjda. Vilket ju är det viktigaste.

Ty var och en skall reda sitt hem, så han själv trivs i det. Inte som andra, må vara aldrig så kunniga, tycker att han skall ha det.

Se'n är det en annan sak med upplysning. Särskilt då upplysning av ungdomen. Den — upplysningen nämligen — kan man inte få för mycket av, om den är förnuftig. Men att skrika åt de gamla hundarna, som ändå icke kunna lära sig sitta: »usch, så fult ni har ställt till era hem, fy, att ni har så dålig smak att ni sålt era gamla vackra, fäderneärvda möbler för den där smörjan», (som vi haft en gång, men tröttnat på) det tycker jag är ändamåls-löst. Och taktlöst.

Fast nog svider det litet, när man bevittnar, som jag just gjort, hur de riva gamla härliga gårdar (kalla och opraktiska!) och inte ids ta bort det väggfasta, stora målade skåpet utan låter det försvinna i den övriga bråten!

Eller när man kört långa vägar — och såna vägar! — till en avsides liggande gård och ber att få se på den stora skåpsängen, vilken man hört skall finnas där, och får till svar: »Ja, nu är du rakt för sent ute, den har vi allt redan gjort ved av», då skulle man nog vilja ruska höga vederbörande, om man bara nåndes. Men man har inte hjärta att säga ett ord, så innerligt stolta äro de över den »plyschklädda paneldivan», som efterträtt den inbyggda sängen.

Min dröm som barn var att komma in vid cirkus. Jag skulle gå på lina. Dansa på tåspetsarna över avgrunder utan att trilla ned. Under folkets jubel.

Det blev nu inte så. Och jag har med åren upptäckt, att jag saknar alla förutsättningar för lindansning. Vilket inte hindrar att jag beundrar konsten mycket hos andra.

Jag läser i Sv. Dagbladet angående Ahrenbergs ofrivilliga semester uppe i ishavet:

»Numera torde det vara klart för alla

Fotografera Era småtingar

när de äro sysselsatta i lek och sänd in fotografierna till Iduns amatörfototävlan. Första pris kr. 50:—, andra pris kr. 25:— och tredje pris kr. 25:—. Dessutom honoreras varje införd bild med kr. 5:—. Fotografierna prisbedömas av d:r Goodwin i samråd med red. Bidragen skola — försedda med namn och adress och åtföljda av returporto, om återsändande önskas — vara Idun tillhanda före den 15 aug. och sändas under märke »Lekande barn».

att deras motor icke var tillfredsställande justerad från början. Man kan konstatera detta, utan att för den skull göra någon anmärkning mot den tyska firma, som levererat maskinen.»

Detta kan man kalla framgångsrik lindansning. Med så fjärlslätta och välbalserade steg kan man inte rimligtvis stöta någon.

Icke Ahrenberg, vars motgångar bero på en ojusterad maskin och icke Junkerverken, som levererade maskinen, vars ojusterhet man konstaterar, utan att för den skull göra någon anmärkning.

Det är tydligen inte bara katterna, som, hur de vända sig, alltid komma ner på fötterna!

*

Till slut en ganska lustig historia — som mycket väl kan bli sann — angående tonfilm.

Personerna äro författaren och den allsmäktige regissören.

— Jo, det var angående min novell, som ni skulle filmatisera.

Regissören ser ut som ett frågetecken.

— Den heter »Späda blommor» —

— Jaså den, ja, vi har döpt om den till »Pigga pojkers passioner». Klämmig titel, va'?

— Jaa, jo. Jag har hört att ni engagerat Lea Leonida för huvudrollen, men talar inte hon bara tyska?

— Para platt-tyska gosse! Men därför har vi skaffat en annan dam för talet.

— O, på det viset. Hon får då tala och sjunga i stället för Leonida.

— Inte sjunga. Till sängen ha vi fått fröken Berggren vid Operan.

— Ja så. Fröken Berggren sjunger alltså och ackompanjerar sig själv.

— Nej då, hon spelar inte alls! Till det få vi ta nå'n pianist och se'n bara filma händerna förstas.

— Jaså. Men Leonida dansar väl?

— Nej, det ids hon inte, men det ordnas ju lätt. Dansöser finns det gott om och så tar vi bara jäms med knäna förstas.

— En annan sak. Kan Leonida simma? Ni vet drunkningshistorien i andra avdelningen.

— Äsch, äsch, äsch, det kan hon visst inte. Det tar vi nå'n idrottsflicka till. Och till de förtvylade skriken ha vi Calle. Calle Johanson, han skriker charmant. Brukar alltid göra våra förtvylade skrik. Var det något mer förresten? Jag har litet bråttom.

— Nej, men förlåt, en sak: varför skall just Lea Leonida göra den här saken?

— Varför? För hon är en stjärna förstås!

Vagabonde

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

FEM MINUTER FRAMFÖR AMERIKA

OM STJÄRNOR OCH STJÄRNORS BARN I HOLLYWOOD

EN SVENSK GYMNASIKLÄRARES INTRYCK.

En av de yngsta.

DE, SOM UNDER åren ha läst Idun med omsorg, minnas säkert Eva Topelius-Ackes intressanta minnen och tvärsnitt genom livet både i den Topeliuska och den Ackeska familjen. Och de minnas kanske även en liten figur, som då och då dök upp bland de andra intressanta människorna i skildringarna av Jag Ackes konstnärshem. Han hette Fausto och var Jag Ackes italienske adoptivson med få år på nacken men ett solglödande temperament i de bruna ögonen.

Nu dyker den lille figuren Fausto åter upp i Idun. Men nu inte längre under rubriken lille Fausto som det Ackeska hemmets medelpunkt, utan, korrekt uttryckt: kapten Fausto Acke intervjuas om sina amerikanska erfarenheter. I en paus mellan hans försök att sortera allt av konstnärlig kvarlåtenskap, som finnes i det upplösta Ackeska hemmet, berättar han om sin egen, man kan nästan säga konstnärliga, verksamhet i Los Angeles, där han är en högt betrodd lärare i gymnastik vid en av U. S. A:s största och förnämaste förberedande militärskolor för pojkar. Man säger ovillkorligen konstnärliga — dels därför att han förskönande arbetar i levande material, dels därför att han både i yrket och privatlivet rör sig i Hollywoods filmskådespelarkretsar.

Den typ av skolor, av vilka kapten Acke tjänstgör vid den förnämsta, är en ganska typisk och talande amerikansk företeelse. En skola, dit amerikanska föräldrar kunna skicka sina söner från det de äro fem på det sjätte tills de bli stora långa tonåringar. Ordet militärisk ger skolans anda, drill och precision, uniformerad pedagogik. Femåringarna stulta omkring i samma uniform — dock i lilleputtformat — som tjuguariga och se hopplöst roliga ut i ridbyxor och läderbälte och officersmössa. Och femåringen drives proportionellt lika strängt som storebror, när det gäller "terränglöpning med orientering" på lekarens och andens områden. Varje pojkarsteg övervakas av lärare, någon plats för ineffektivitet får absolut inte finnas för att fördröja resultatet och fördunkla avsikten med denna uppfostran, vilken kort uttryckt är: att ge pojkarna chansen att gripa chansen att komma framåt.

"Att komma framåt" blir dock för dessa elever i den amerikanska läran något annat än för ynglingarna i våra skolor. I varje fall något ensidigare; en definitiv och alltslukande inriktning på det merkantila. Dollarn, förnögenheten, penningfurstendömet, är redan för dessa mycket unga män det väsentliga i framtidsbilden, och det ger deras studier och strävanden en särskild prägel av pressad energi. I all synnerhet som de komma från

En ganska pessimistisk syn på det berömda Hollywood har kapten Fausto Acke, konstnären Jag och Eva Ackes adoptivson, som är hemma på besök efter fem års vistelse som lärare i en internatskola i Hollywood och som för Idun berättar några avsnitt ur amerikansk och framförallt hollywoodsk vardag, sådan han lärt känna den.

Los Angeles och Hollywoods och hela U. S. A:s snabbast förmögna hem, många från filmmagnaternas och världsstjärnornas.

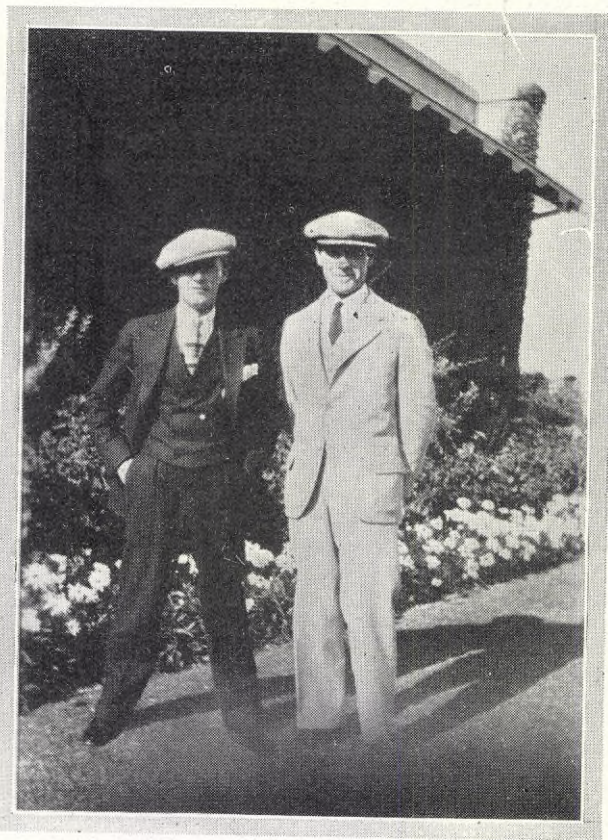
Den mörkare sidan av det hela är, att tonvikten ligger på förmögna, inte på hem. Många av dessa pojkar äro skilsmässobarn, ett begrepp och ord som snart är lika vant för örat som gudbarn och spädbarn och älskingsbarn och syskonbarn. Filmens skilsmässor följa i regel så tätt på varandra, att till sist knappast någon av den ursprungliga papp- och mamm-konstellationen återstår och alltså äktenskapets barn hänga ganska fritt i luften. Sonen sättes då i denna eller en liknande skola, där han är sauverad för flera år framåt i en hård och resultatrik uppfostran. Därav följer, att pojkmaterialet blir många gånger rent dåligt, i de flesta fall svårarbetat. Bortskämd, var ett ord som kapten Acke ofrånkomligt kom tillbaka till i karaktäristiken. Otroligt rika söner från knappast hemlika skilsmässohem, som aldrig fått riktig tillsyn, som alltid fått göra vad de velat, som ha bilar och allt upptänkligt i pojklyx som dagligt bröd måste med naturnödvändighet bli bortskämda. Lille Jackie Coogan gick i denna skola i två år och var, till största delen tack vare dollarhavet han simmade i, ett mer änglalikt och mindre brådmoget barn på duken än i verkligheten. En liten herre med en trasig mössa på sned och femton millioner dollars i bakfickan har ju inte så stor anledning att vara uppoffrande älskvärd och andra till behag. De förnämsta dragen på pojkarnas kreditsida, som ganska starkt väger upp deras skeva inställning till tillvaron i sin helhet, är deras för svenska förhållanden ovanliga vakenthet, absoluta brist på feighet och skarpa intelligens. Dumma rika pojkar, som vi fått för vana att säga nästan i ett ord, stämmer inte, men kanske staccars rika pojkar — — —

Via elevernas förhållanden kommer kapten Acke in på Los Angeles och Hollywoods förhållanden i allmänhet. Första gången han kom till Hollywood och åkte turistbil för att se på sta'n, så stannade chauffören framför ett hus och sade: detta är Hollywoods märkvärdigaste hus. Folket sträckte på halsarna och betittade byggnaden, men kunde inte se något uppseendeväckande. Varpå omförändrades, att där hade för fyra år sedan flyttat in ett ungt nygift par, och de bodde där ännu! Samma fru med samma man! Chaufförens vördnad var inte ett skämt utan rena rama allvaret. En ung amerikansk fru byter man, eller man byter fru, lika ideligen och naturligt och reflexionslöst som man byter skor när man blivit våt om fötterna.

Samma fru med samma man — det är inte bara artighet att frun kommer först. Hon kommer först även i realiteten. En amerikansk äkta man i ett äktenskap, där båda arbeta för uppehållet, tycks vara en ganska beklagansvärd företeelse. Lagar någon maten, så är det han, och diskas det, så görs det av honom. Hennes lön går till kläder, medan hans går till vad som i hemmet finnas måste, och i sinom tid till hennes underhåll.

För övrigt florerar goda affärer i Hollywood. I främsta ledet ligga Filmstjärnorna. Kapten Acke klargör för oss, vad det verkligen innebär att vara stjärna i Hollywood. En "star" i en studio styr sin omgivning med absolut despotism. När hon på morgonen susar fram i sin bil, så slås studios portar upp och hon parkerar stolt på dess inre gård. Medan studios s. k. leading men — bland vilka finnas namn, som för oss lysa stjärnstrålande — snällt få parkera på gatan. När filmen klipptes står stjärnan bredvid och dirigerar, kan alltså, om det hennes stolta hjärta lyster, klippa bort konkurrentens goda scener. För övrigt förekommer hon för reklamen så mycket ute som möjligt, och figurerar i skandaler, när det så lämpar sig. Naturligtvis inte alla, det finns lysande undantag, bland vilka främst Greta Garbo, som enligt kapten Acke är mycket tillbakadragen.

Livet i filmlandet är inte som livet någon annanstans. Det är lyxens, dollarns, sportens, skandalernas, stjärndyrkans, skönhetens, skilsmässornas land, men ändå befolkat av snälla och hjälpsamma och på sitt sätt naiva människor. Det är väl främst det och bristen på i djupare mening degeneration, som är det försonande draget.

Kapten Acke (t. h.) och en 30-årig amerikansk professor.

DOMTENS MAJSPREPARAT

MAMSANA

för delikata puddingar, krämer och andra efterrätter.

65 öre

V A C K R A B A R N

STJÄRNOR I STORSTADENS

DET ÄR ALLTID EN SÄRSKILD festivitas över en premiärkväll i London. Om det är kontrasten mot det gråruskiga utanför eller det, att engelsmannen — och framför allt en engelsk dam — mer än vi räknar en teaterafton för en festlighet som bör firas i full gala. En »first night» i London är alltid ett evenemang. Och ett extra evenemang för en utlänning, som vill se Londons kända ansikten. På parketten sticka herrarnas »evening dress» diskret av mot damernas toalettprakt, stora hermelinscapes och granna kinesiska aftonkappor, strass och ädelstenar och kilometer av pärlor, äkta och falska. Och i logerna sitta många av dem, som London och en bit av världen talar om, societetens kvinnliga och, mer i bakgrunden, manliga meteorer och fixstjärnor, den vackra lady Diana Cooper och lady Curzon t. ex. Och i kapp med dem stråla scenens för tillfället »arbetslösa» favoriter, i en loge engelska scenens korade drottning Gladys Cooper, i en annan den lika söta som talangfulla Fay Compton, som i pauserna mellan de egna teatersuccéerna passa på att avnjuta andras. Men man bör dock inte falla för frestelsen att för den kvinnliga fägringens och elegansens skull helt hoppa över de mörka partierna mellan dem. Många av parkettens frackklädda herrar äro engelsmän med internationellt rykte. Bernhard Shaws vita skägg lyser i mörkret på en bänk, på en annan syns Arnold Bennet, på en tredje Michael Arlens distingerade ansikte. Så pressens män, den stränge kritikern och skådespelarskräcken Hannen Schwaffer bland många andra. Allt som allt en publik, som är värd lika mycket intresse och studium som pjäsen på andra sidan rampen.

Ja, det är många »first nights» jag kommer ihåg. Bland de föreställningar, som djupast etsat sig in i mitt minne, är må-

”Hon behöver endast visa sig och man sitter förhäxad . . .”

Lily Elsie, Englands beundrade operettstjärna.

Einar Nerman har nu i sina minnesskildringar kommit fram till dagen som är. Sedan några år tillbaka är konstnären bosatt i London, men innan vi lämna honom där — såsom överenskommet var — låter han oss ta en titt på några av världsstadens mest berömda gästlingar på scenen. I ett senare nr avslutar hr Nerman sin artikelserie för Idun med en skildring av sin resa till Amerika med en annan Iduns medarbetare, nämligen prins Wilhelm.

hända ett par utländska gästspel. Jag tänker då på Duses oförgätliga tolkning av Ibsens »The Lady from the Sea», en härlig scenskapelse av den stora konstnärinnan, och på Barrymore's »Hamlet» nere på »Haymarket». För mig blev den premiären en sådan där helgjuten föreställning, där man inte skulle velat ha en enda förändring i vare sig spel eller regi. Denna förfinade enkelhet och denna konstnärliga inramning var något helt nytt i den ganska konventionella engelska teaterkonsten. I tredje rummet kommer så en säregen föreställning, spelad av idel svartingar. Det var ett amerikanskt skådespel, »Porgy», som handlade om ett hemskt mord. »Porgy» är namnet på en stackars krympling och

tiggare, styckets hjälte, och alla dessa färgade artister, i nyanser från svagt chokladbrunt till becks svart, spelade med en sådan konstnärlig lidelse och stil, att sent skall jag glömma denna teaterafton, måhända en av mina märkligaste teaterupplevelser.

Så alla de stora skådespelarnamen på den engelska spellistan. Hur har jag ej njutit av Sybil Thorndyke's »Jeanne d'Arc», en genialisk tolkning av det Shaw'ska mästerverket, Ainsley's »Hassan», en fullödig scenprestation, och aldrig skall jag väl heller glömma Edith Evans' raffinerade »vamp» i den danska författarinnan Karin Bramsens ohyggliga drama, »The Tiger Cats», som genom hennes spel blev till ett helt litet mästerverk. Den pjäsen var Strindberg i kvadrat, när han är som styggast mot det svagare könet.

Jag skulle helst vilja glömma alla mord- och detektivpjäser, som så högt älskas av den breda engelska publiken. Synd att alla dessa goda karaktärsskådespelare skola behöva låna sin konst till denna förfärliga bovdramatik. Ofta har jag ritat av dessa scenbovar och teaterskurkar: Sir Gerald du Maurier, Franklyn Dyal, Ronald Square, Robert Lorraine och allt vad de heta, i sanning ett vackert förbrytargalleri. Men även scenens hjältar och charmerer ha flitigt fått stå modell för mina teaterskisser. Hur många gånger har jag ej försökt fånga Owen Nares' backfischbeundrade profil, Nicholans Hannens bestämda drag och Calle Brissons eviga leende.

Det är inte av oartighet mot damerna, som jag dröjer med dem till sist, nej, långt därifrån. Jag måste erkänna, att det inte blir så mycket själva spelet, som står kvar i min hågkomst, utan mera en fläkt av kvinnlig skönhet och behag, när jag nu tänker på de stjärnor som under de gångna åren dansat förbi mig på London-

Clowen Grock.

Arnold Bennet.

Drick **Champis** överallt — men begär det kallt!

RING bryggerier och vattenfabriker.

Liptons Té
LIPTON

är och förblir det bästa.

är världens största och förnämsta Téfirma.

O C H F U L A G U B B A R

R A M P L J U S. AV E I N A R N E R M A N

Joan Barry.

scenens tiljor. Det är en verkligt vacker skara jag minns och skulle jag likt Paris i den gamla Offenbachska operetten räcka den fagraste mitt äpple, så bleve jag allt en smula tveksam. Där ser jag Lily Elsie sväva fram, Englands första »Glada änka». Hon har »charm and personality». Hon behöver endast visa sig, göra en rörelse, dansa med sin utsökta grace, och man sitter där betagen och liksom förhäxad... Hon är den engelska skönheten i dess högsta form. Henne räcker jag äpplet, ty en mera betagande uppenbarelse har jag ännu icke skådat på någon scen, varken här eller annorstädes.

Vore icke Margaret Bannerman amerikanska, skulle jag nog ha tvekat om skönhetspriset mellan henne och Lily Elsie. Skön Margaret hör också till den blonda typen och hennes raffinerat eleganta varelse och moderna stil komma för mig alltid att stå som det mest fulländade av kvinnlig »smartness» and »elegance». Gladys Cooper är också en av dessa Thalias prästinnor, vars blonda typ, mjuk och ståtlig på en gång, hör till det engelska folkets skönhetsideal. Hon har också visat, att en vacker skådespelerska kan spela teater, och hennes insats i det stora dramat har av både publik och kritik mottagits med stor tacksamhet.

Jag ser Fay Compton, den vackra och begåvade skådespelerskan, hjältinnan i skotten Barrie's alla pjäser. Hennes »Marie-Rose» och hennes unga tös i »The Little Minister», vad jag ser dem tydligt för mig, dessa spåda flickgestalter av gammaldags charme och spröd romantik.

Så ser jag också revyens och operettens alla gracer sväva förbi mig. Det är June med madonna-

ögonen, Joan Barry med det blonda håret, Dorothy Dickson, den amerikanska dansösen, som förvånade världen med att spela »Peter Pan» så väl, att hon fick spela den rollen i flera år.

Och så till sist alla »beauties» i revyernas »chorus», där man oftast finner en liten gudinna, ett ämne till en ny Gladys Cooper eller en Lily Elsie, och där man gläder sig åt, att den sanna kvinnliga charmen ännu finnes kvar — ty Eton crop och monokel äro gud ske lov bannlysta i revybaletterna här, än så länge åtminstone.

Hur har jag icke skrattat åt alla clownier på scen och estrad! Leslie Henson då först och främst, en verkligt rolig scenens clown, dvärigen Billy Merson, Stanley Lupino och den lika tokrolige brodern Lupino Lane. Den en smula grovkornige George Robey och Jack Hulbert, ett mellanting mellan revycharmör och operettkomiker. Hans äkta hälft, Cicely Courtneidge, hör också till de dråpligaste av kvinnliga clownier. Och, naturligtvis, Maisie Gay. Jag kan så tydligt se hennes »Mrs Arris», denna glänsande karikatyr av en viskydoftande Londonskurgumma. Så de unga kvinnliga komikerna Beatrice Lillie, Gwen Farrar och Hermione Baddeley, tre scenungdomar, vars motsvarighet vi alldeles sakna hemma i Sverige.

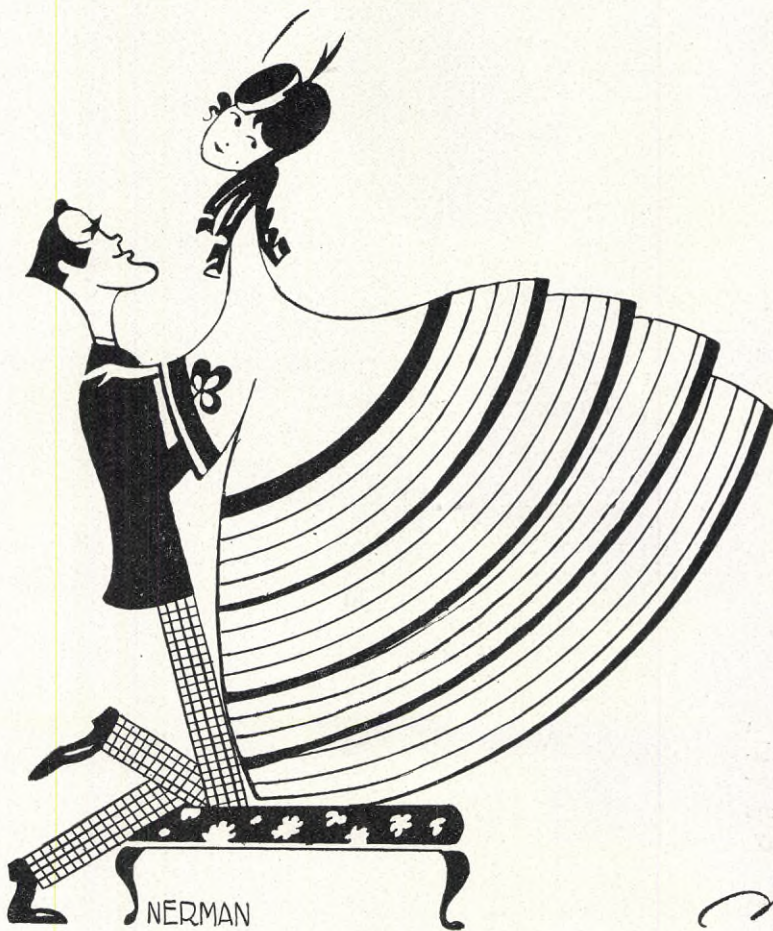
Sist så Co-Optimisternas muntra skara, en sammanslutning av revyartister, som under en hel del år sökt hålla det glada humöret uppe ibland oss. På Coliseum

Gerald du Maurier.

och Palladium, de två stora varietétribunerna, har jag njutit av den geniale franske musikclownen Grock's vanvettiga upptåg och Harry Lauder's skotska kupletter.

Jag har mött dem alla »å ämbetets vägnar», men många av dem har jag även råkat som vänner på teaterfester och »At homes». I april 1925 gjorde jag min första Londonutställning, där jag visade allmänheten mina »fula gubbar», så att säga i »samlad trupp» på Alpine club gallery, och två år därpå, juni 1927, höll jag ännu en utställning på samma lokal, då tillsammans med prinsessan Maria. Utställningarna blevo älskvärdt bedömda i pressen och livligt besökta av den konstantresserade publiken så väl som av mina »offer» ur teatervärlden. Att jag en gång skulle få smycka deras egen teaterklubb, The 50—50, med mina vrångbilder av dem själva, kom mig att i ännu högre grad komma i kontakt med dem, och det var med stor sorg jag mottog budskapet om den hemtrevliga klubbens stängning av den stränga Londonpolisen. Ty en hyggligare samlingsplats än denna Ivor Novello's skapelse får man väl leta efter. Under sin korta livstid blev klubben en kär tillflyktsort för den Londonska scenens folk, och oförgätliga äro de stunder av dans och fest, som jag bevarar av salig »50—50» i mitt minne.

Fay Compton med sin man som moatjé.

Einarr Nerman

Ekströms

Fästmjöl

Orebro Kem. Tekn. Fabrik

DOTTERN AV SÖDER OCH NORD

EN PERSISK PRINSESSA MED SVENSKA ANOR.

HON ÄR LITE PERSISKA, LITE svenska, lite fransyska och hennes smala flinka fingrar binda en guldkimrande frans till en italiensk brokadduk — detta är bilden av Fatma Mirza Riza Khan Arfa, när vi sammanträffa med henne. Och dröjande, eftertänksamt, berättar hon:

— När jag i Frankrike eller Italien hör någon tala svenska ute på gatan blir jag varm om hjärtat och tänker: En landsman! Men när jag kommer hit till Sverige känner jag dock något av främling hos mig. Till att börja med — de här ljusa nätterna... de oroar mig. Naturligtvis har jag hört talas om Nordens vita nätter, men jag försäkrar, att det var något underbart, nästan skrämmande som jag kände, då jag på hitresan möttes av dem för första gången. Jag kände mig som om jag plötsligt befann mig på en främmande planet, som utan egen sol lånade sitt ljus i andra hand.

Jag tycker att Sverige är ett storslaget land, fortsätter hon, jag trodde inte att det kunde finnas ett folk, som har det så bra som det svenska. Allt så praktiskt, hygieniskt, bekvämt, väl ordnat och uttänkt. Svenska hem äro utsökta med sina stilrena, ofta gamla möbler och smakfulla färger, och mantänker: Hurudana måste då inte de människor vara, som skapat en sådan ram åt sitt liv! Och sedan... Men hur mycket jag än beundrar och känner sympati för det svenska folket, genomsnittssvensken saknar dock den originalitet och fantasi, den esprit och smidighet i uppfattningen för att ej säga det gudomliga *laissez aller* som fransmannen i så hög grad äger. Konversationen här blir så ofta vardaglig och tung. Svenskarna passa bättre som arkitekter än som modister. Det är något vitalt som saknas — jag tror bestämt att allting är för noga uttänkt och katalogiserat så att det ej blir kvar något åt Guds försyn.

Vilken oerhörd skillnad är det inte till exempel mellan fransk och svensk ungdom! Vad det fjäsas för den svenska. Den franska hålls mycket mer tillbaka, men jag har en känsla av att den inte utträttar mindre för det. Ingen människa möter en fransk student med lagerkransar, hurrarop och cortège runt staden, vi få varken studentmössa, käpp eller ens en blomma på bordet. Och går jag på en restaurang här i Stockholm ser jag ungdomar med släta, rosiga, intetsägande ansikten sitta vid mest varje bord och se ut som om lokalen vore deras. Det skulle vara otänkbart i Frankrike.

— Men vad tycker ni bäst om i Sverige?

— Skärgården och landskyrkorna med sina spåntak, de låga herrgårdsrummen med Mariebergskakelugnar och målade väggar, och så Skansens gamla stugor och vikingatidens gravsättningar och runstenar. Och så den svenska gästfriheten, som överallt där jag vistats strömmat emot mig med en värme, som jag aldrig kan glömma. Förresten känner jag mig lika mycket

Fatma Mirza Riza Khan Arfa i provencalsk dräkt.

En ung dam av säregen kosmopolitisk färg är Fatma Mirza Riza Khan Arfa, den högt begåvade dottern till persiske ministern i Stockholm prins Mirza Riza Khan Arfa och hans svenskfödda maka, författarinnan Elsa Dovlette Lindberg. Familjen är bosatt i Monaco, men prinsessan Fatma är nu på besök i Sverige och ett samtal med henne har både sitt intresse och sin tjusning.

Som ett renässansporträtt.

svensk som persisk, men jag är tacksam över att ha fått min uppfostran i Frankrike, där jag lärt mig beundra och sätta värde på såväl Persiens gamla grundläggande kultur som Nordens starka framåtsträvande. För min del uttrycker jag mig bäst på franska — ehuru jag känner mig nästan lika hemmastadd med svenska, jag har sålunda översatt min mors senaste bok från svenska till franska. I vinter hoppas jag få vistas i Paris och studera arabiska och persiska på Sorbonne, förutom att jag naturligtvis ämnar fortsätta mina studier av klassisk dans. Som jag ej läser de svåra persiska skrivtecknen känner jag endast den persiska litteraturen genom översättningar, då jag däremot sedan barndomen varit väl förtrogen med den svenska. Den persiska konsten står mitt hjärta nära, de fina aristokratiska miniatyrerna, som aldrig bli grova och burleska, och dessa underbara mattor och vävnader, som var och en tyckes berätta en legend.

— Nå, men dansen då?

— Ja, dans är mitt livs största intresse. Fiol, piano, målning, litterära studier, allt det där kommer i andra hand. Redan när jag var en liten, liten flicka kunde jag aldrig höra musik utan att dansa i verkligheten eller tankarna och jag började taga danslektioner vid 7 års ålder. De senaste åren har jag undervisats av Anna Pavlowas lärare, maitre Cechetti, nu är han död, jag var den sista elev till vilken han lämnade sitt diplom. Han var då 78 år gammal och direktör för la Scalas stora balettskola i Milano. Grekisk dans har jag lärt mig för Raymond Duncan i Paris, som har detta till specialité. Jag känner också väl till de gamla franska danserna. I Provence har bildats en »academie de danse» som vid stora helgenamässor och andra bemärkelsedagar utför gamla provencalska danser i folkdräkter. Kort efter min studentexamen kom jag att övervara en folkfest i Grasse, där medlemmar av denna akademi uppträdde, och sedan dröjde det inte länge förrän jag själv blev invald. Det har varit en fullkomlig upplevelse för mig att delta i dessa nationalfester icke blott i de stora städerna som Marseille, Toulon, Cannes, Avignon, Grenoble utan även i gamla undångömda byar uppe på alpslutningarna. På detta sätt har jag lärt känna Frankrike inifrån, ej blott som turisten utifrån. Jag älskar allt som är gammalt och fäderneärvt, såväl döda ting som bruk och traditioner. Jag vet, att just nu glömmet folket överallt sina hundraåriga sedvänjor och visar man dem en bok med beskrivningar och planscher över vad som varit orka de inte läsa den. Men dansar man för dem deras förfäders farandol och kadrilj en solig söndag just sedan kyrkoprocessionen tågat genom gatorna och luften ännu skälver efter klockringningen, då gripas de av entusiasm över sin fäderneärvda kultur.

(Forts. sid. 82.)

Kobbs Finaste Ceylon

Observera! Grön etikett.

I den Europeiska marknaden existerar icke ett finare Ceylonthé än detta.

Ett thé för finsmakare.

SKYLL INTE PÅ LIVET!

EN OVANA SOM MAN BÖR AKTA SIG FÖR

Av

Alma Höderlycke

VI MÄNNISKOR HA EN SVAGHET, som nästan kunde få namn av brottslighet: vi vilja alltid skylla på andra. Denna svaghet har blivit till en av de oobligaste av våra vanor: i allt vad som händer oss, blir vår första instinktiva tanke alltid att skylla på andra. — Jag kom för sent, därför att jag blev uppehållen av ett telefonbud. — Jag fick inte skriven den eller den artikeln, inte strumporna stoppade, inte överspelat det jag skulle gå igenom, för att den och den och den och den oväntat kom till mig. — Jag skulle ha telefonerat, men just då jag skulle göra det, kom min man hem och stod och talade med sina kommittémedlemmar i en halv timme, och sedan ville han äta middag, och sedan... Man betänker inte alls, att om jag hade börjat skriva artikeln, stoppa strumporna med mera en timma tidigare, så hade jag inte blivit avbruten, och att hade jag tagit telefonen en kvart innan min man kom hem, i stället för just i den sekunden jag såg honom komma gående ner för gatan, så hade jag hunnit stöka undan alla mina telefoneringar.

När vi inte skylla på vår nästa, skylla vi på omständigheter och förhållanden. Elakt lynne och den bortskämda natur, som tillåter oss att låta vårt väsen undergå förändringar så snart den minsta sak går emot, skylls vanligen på dålig hälsa och dåligt väder. — Ja, kära du, jag ville se, huru du själv såge ut, eller huru glad du skulle vara, om du lede av en sådan reumatism, som jag! — Kära du, du får ursäkta, att jag är så annandagsmässig, men mitt huvud har blivit så konstigt att jag blir sur och arg bara jag dricker en droppe sprit! — Jag tål inte äta hummer, jag blir alltid så nere och pirrig efteråt. — Jag var visst lite elak mot faster Milla i eftermiddags, men jag blir så förfärligt nervös, när det är åska i luften. — I dag har jag tre gånger kommit i delo med min jungfru, men jag blir alldeles vimsig av det här eviga regnandet. — Det är fasligt med den här värmen, jag har komplett förkyllt mig. Först blir man varm och svettig av att gå i skinn kring halsen och så blir man kall och förkyler sig...

Men det är inte värmens fel, utan vårt eget, eftersom vi är dumma nog att gå med skinnboor i 30 graders värme! Och om man lider till den grad av det dåliga vädret, att man blir elak, skall man stänga sig inne och akta sig för att beröra några som helst brännbara eller pinsamma ämnen med sina väninnor eller sin jungfru. Kan man ej undvika dem, så skall man taga en kompress på huvudet och all sin tapperhet och själsstyrka i hågen, när man går till ett samtal eller en uppgörelse, och

så dåligt ölsinne, att jag blir på uruselt humör av sprit, gruffig mot mina vänner och trasslig med mina bridge-medspelare, så skall jag låta bli spriten; kan jag inte det, så är det varken vännernas och ännu mindre spritens fel, utan mitt eget, som saknar själsstyrka till den levande grad, att jag inte kan låta bli en dryck, som gör mig oregerlig, tråkig och otäck. Det är fånigt att i sådana fall skylla på någon annan än på sig själv, sitt eget lättsinne, sin egen tanklöshet, sitt eget oförstånd, sin egen dumhet.

När vi inte ha någon annan eller något annat att skylla på så skylla vi på *livet*. Är icke detta en av de vanliga fraser man hör i alla kretsar: — Ja, livet är så hårt. Livet vill mig inte väl. Livet har ett ont öga till mig. — Livet är en börda, ett ok, en olycka, en jämmerdal! Om vi stjälpur kull en bil, som vi kör, därför att vi inte är nog varsamma eller nog skickliga i att köra bil, så är det livets fel, som är grymt och inte vill oss väl, om vi inte simma det bästa rekordet, så är det livets fel, som vill straffa oss utan vår förskyllan, om vår fästman överger oss för att vi äro obehagliga mot honom, så heter det att livet inte är oss välbevåget, och om det äktenskap blir olyckligt, som vi själva i tanklöshet ingått och slarvat bort genom oförstånd, okloket, egen-sinne och självgodhet, så visst blir till och med det livets skuld.

Med tanke på den benägenhet vi alla ha att blanda oss i andras angelägenheter och den otrevliga växelverkan, som uppstår därigenom i vårt dagliga liv och leverne, kunna beskyllningarna rörande våra medmänniskor såsom upphovsmän till våra sorger och lidanden ju i viss mån bli berättigade. Mången gång händer det, att vi verkligen med skäl kunna påbörda vår nästa att ha störande ingripit i vår dagliga gärning liksom i vår lyckas och vårt lugns fortbestånd, liksom de å sin sida kunna ha fullgiltigt skäl att tillvita oss, att ha varit anledningen till deras. Men alla dessa ömsesidiga beskyllningar böra kunna undvikas genom att vi alla bli mer lyhörda för vad vår nästa vill av oss, och mer försynta i vårt förhållande till henne.

Att skylla på livet är däremot alltid orättvist. Livet är varken gott eller ont, varken lycka eller olycka, vackert väder eller fult väder, varken höst, vår, sommar eller vinter. Livet är allt: sommar, vår, lycka, motgång, frid och ofrid, medgång och prövningar. Livet är ett råmaterial, vilket givits oss till skänks, och ur vilket vi själva ha att skapa och utforma vår tillvaro. Det beror på oss vad det blir av vårt liv. Det är inte livets

hela tiden tänka på, att det är ens eget fel och inte vädrets, ifall att det, i trots av alla dessa försiktighetsmått, kommer till någon konflikt. Och om jag har ett så svagt huvud, och

fel, om vårt konstnärshandlag är så slarvigt och ofullständigt, att vi inte kunna skapa en vacker bild, ja, att vi göra av vårt liv en karikatyr i stället för ett levande och skönt konstverk. Alla ha vi fått förmåga att göra det, givetvis i olika mån och på olika sätt: undantagen finnas alltid för att bekräfta regeln.

Det bästa beviset på, att vi skapa vårt liv själva, är att vår lycka och vårt välbefinnande i allra högsta grad beror just av vårt eget lynne och uppträdande. Allt vårt icke-jag, det vill säga vår omgivning, livet utom oss, färgas av jaget, det vill säga av oss själva. Gå på en tillställning, och avge rapport om den. Varför har du haft roligt? Inte för att du sett två människor, som varit lyckliga att träffas, inte för att stämningen varit god och maten vällyckad. Du har haft roligt, för att du varit nöjd med dig själv, och fått genom andras uppträdande emot dig konstaterat, att du varit bra klädd och kamrad, trevlig och spirituellt. Du har, med andra ord, format av det stycke liv, som denna lilla bjudning representerar, det konstverk, som stammat ur din bästa inspiration och ditt säkraste handlag, och andra ha gillat detta konstverk. Skulle maten, människorna och stämningen och allt det övriga ha varit precis dylikt och du själv trampat i klaveret eller sagt en groda, så hade du gått hem med intrycket, att det var en högst misslyckad tillställning. Precis lika är det med vistelsen på en ort. Hade ni trevligt på pensionatet där ni bodde i somras? Var kongressen lyckad, som ni var med om i juni? Hur trivdes ni egentligen i Karlskrona de sex år, ni bodde där? Svaret — om det är ärligt — blir, att pensionatet var trevligt, förty du själv var glad och trevlig, överseende med maten, tålmodig när det regnade, glad när solen sken. Kongressen var lyckad, emedan det föredrag du höll var bra och dina inlägg i diskussionen värdesattes som kloka. De sex åren i Karlskrona voro de lyckligaste i ditt liv, därför att du redde dig ett harmoniskt hem ur vilket strömmade frid, lugn och harmoni över alla dem som kommo där in.

Skyll inte på livet! Inte när du står inför dina små vardagsförargelser, inte när de stora sorgerna komma. Undvik de små förargelserna genom att låta bli att framkalla dem, och gör av de stora sorgerna det bästa som kan göras. Skyll inte ens på livet, när döden träder inom ditt hem! Döden är ju bara målet, som vi alla skola nå en gång, målet för all vår vandring, det dit alla vägar obönhörligt leda.

Skyll inte på livet. Livet är ett skönt, härligt och skiftande material, den mest gåtfulla och sköna gåva, som getts oss. Skyll på oss själva, som icke ha eftertanke och ansvar, ge oss tid och möda att av livsmaterialet forma en avbild av det ideal om livet, som vi alla i hemlighet gå och bära på längst inne i vårt medvetande och hjärta.

Ill. G. Chatham.

H E M M A O C H U T E

STORA HÄNDELSE OCH MINDRE.

En glad kronprinsessa med gemål besöka Halmstadsutställningen. Hallberg, Halmstad, foto.

En stor händelse i vårt lands historia är Gammal-Svenskbybornas återvändande från sin by i Ryssland till Sverige. Med varma tankar och hjärtliga välkomsthälsningar följa vi dem på färden hit och det är att hoppas att den hjälp med placering och kläder, som igångsatts till deras förmån i olika delar av vårt land, må bringas till ett lyckligt resultat. Här ses några bilder från Gammal-Svenskby. Samt ett par andra till veckans bildkrönika.

Fröken Clärenore Stinnes efter jordenrundfärden.

Ett brudpar i Gammal-Svenskby.

Vy över Gammal-Svenskby.

V A R S K A F R Ö K E N P L A C E R A S ?

EN FRÅGA I DAMERNAS DISKUSSIONSKLUBB.

DEN FRÅGA JAG HÄR SKALL BERÖRA, är inom damernas speciella område och har eller har i varje fall haft en svag doft av kvinnosak. Det är ett problem om fru contra fröken. Jag trodde i all beskedlighet att det tillhörde en svunnen tid, men det tycks inte så.

Allt detta talande på grund av en liten episod. En episod på en bjudning. Bjudningar på en sådan här liten ort som vår rymma på sitt sätt mer av spänning än banketten före blodsbröllopet i Paris. Katarina av Medici, det vill säga anställaren av förödelse, var den här gången husets värdinna, en snäll och beskedlig fru av stadens upper ten. »Hela staden», ett tjugotal herrar och damer från borgmästaren och nedåt, hade kommit. I min egenskap av älskad väninna med uppfattning om tillfällets betydelse ombads jag av värdinnan att granska bordets arrangemang och framför allt placeringen av gästerna.

Alla veta kanske inte, vad en placering vid ett middagsbord i landsorten vill säga. Före varje större middag är det ett värdinnegrubbel, inför vilket Nietsche och andra grubblets furstar skulle blekna: vem som skall sitta var, och vem som skall titta triumfatoriskt

på mängden nedanför, och vem som skall bli stött.

Jag råkar nu vara gift, dock icke med någon av ortens mer framskjutna herrar, och kommer i regel något över bordets mittlinje uppåt i rang. Denna gång var min man inte ens med, men jag var placerad högt och fint. Nedanför mig kom en herre och så två damer bredvid varandra. Den sista var en ogift dam med ett ordinärt namn. Hon är betydligt äldre än jag, minst femton år och dessutom, vilken ju väger tyngre, uppbär hon som direkt bevis på sin förmåga en mängd kommunala och halvoffentliga uppdrag, sitter i kommittéer och styrelser, är överhuvudtaget en betrodd dam. Med en inkomst jag skulle tro ungefär lika stor som min mans. Nå. Där satt hon, och där satt jag. Vilket innebar, att jag, som är ung och just ingenting kan utom att vara relativt älskvärd i mitt hem, är någonting högre och märkvärdigare än en människa med år av utbildning och duglighet bakom sig. Därför att jag är gift. Att i sin ungdoms fagraste vår ha lyckats snärja en Petter, likgiltigt hurudan, väger alltså tyngre än en intellektuell och organisatorisk prestation.

En placering vid ett landsortsbord är

ju i och för sig ett sådant utslag av pjollrighet och dryghet och efterblivenhet, att det inte är något att ta hänsyn till. Men den här episoden blottade en mentalitet hos folk i allmänhet, som är värd att skärskådas. Detta, att en fru, hon må vara hur obetydlig som helst, enbart i sin egenskap av fru är värd mer respekt än en fröken, hon må vara hur framstående som helst, bottnar i en allmän uppfattning, som är så skev och orättvis och helt enkelt dum, att någon gång en protest måste höjas. Så länge titlar och ämbeten och överhuvudtaget rangordning existerar, det är väl så länge världen står, får man naturligtvis ta berättigat hänsyn till dem, det står ju utom all diskussion. Men vad som bör diskuteras är rangordningens — med därpå följande placeringar — förnuftiga inrättande. Och dit hör absolut, att en ogift dam med stort anseende, stor inkomst och stor duglighet bör placeras ganska nära toppen. I varje fall närmare toppen än en gift dam, ung, obetydlig och osjälvständig. Anser jag. Vad anse Iduns läsarinna?

»UNG FRU».

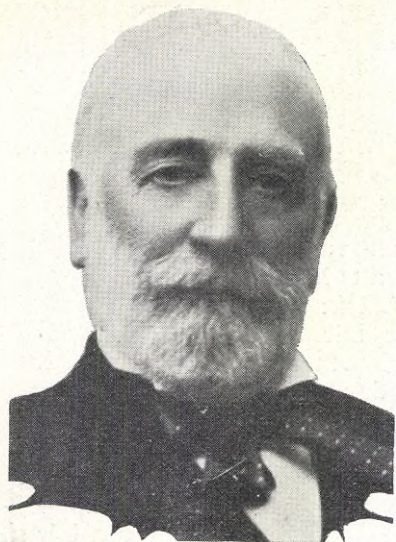

H A V E T D I G H Ä L S A R . . .

BILDER FRÅN LYSEKIL FÖRR OCH NU.

Av

Ann Margret Holmgren

Carl Curman.

Calla Curman.

Från en av vårt lands mest kända badorter sänder professorkan Ann Margret Holmgren en hälsning med en intressant skildring, som varje västkustbesökare med glädje skall fördjupa sig i. Det är några minnen från Lysekil förr och några iakttagelser från Lysekil nu, som hon berättar.

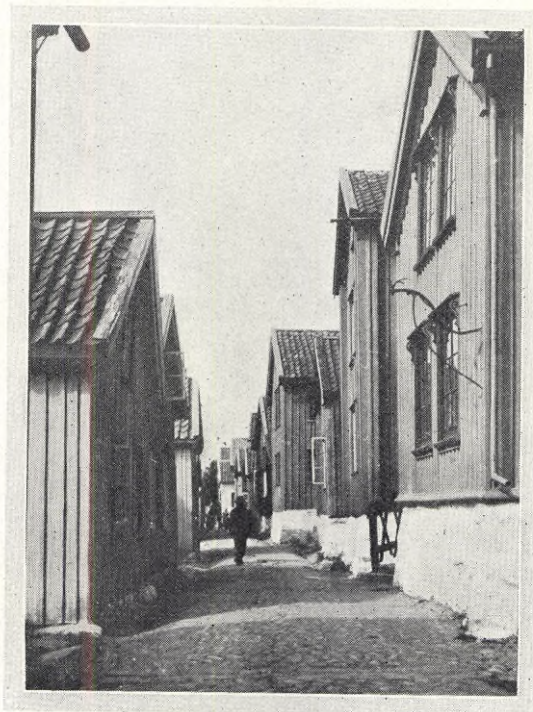
LYSEKIL HAR GAMLA OCH STOLTA anor. De äldsta vittnesbörden härom äro de båda tretusenåriga bronsåldersgravarna, ett »rundrös» och ett »långrös», väldiga högar av kullersten som ligga på en höjd nära den ståtliga och nya granitkyrkan som dominerar hela trakten. I Lysekils omedelbara närhet ligger även »Vallbodalsröset», så högt beläget att det kan tjäna som sjömärke.

Så långt tillbaka i tiden var platsen således bebodd. Det finns inga säkra bevis för att Lysekil funnits före 1500-talet, men troligen fanns det redan på 1200-talet. Vill man tro sägnen, så fanns Lysekil åtminstone år 1350, när digerdöden rasade. Minnet av denna fruktansvärda farsot lever i bohussläktingarnas minne i förbindelse med en tragisk historia om hur Lysekils innebyggare avvärjde den överhängande faran genom offret av en oskyldig ungmö. Ett levande offer troddes nämligen på den tiden vara det enda effektiva skyddsmedlet i dylika fall.

Ingen ville förstås offra sitt eget barn, men då tog man en främmande flicka, som vandrat omkring några dagar och tiggat på fiskeläget. Ungefär där planteringen på stora torget nu är belägen grävdes en stor grop där man lade ned matvaror. Det var lätt att locka den utsultna flickan ned i den. Skyndsamt fylldes så gropen. När den arma flickan förstod sitt öde knäppte hon sina händer och läste Fader vår. Så lyder sägnen. Ett kors restes över platsen — som länge fick behålla namnet Korset — och farsoten kom aldrig längre än till korset, heter det.

På 1500-talet var den rikaste sillfiskeperiod som någonsin inträffat i Bohuslän. Många tusen skepp seglade med sill till främmande länder. Som Lysekil var ett av de största fiskelägena blomstrade befolkningen upp. Men så inträdde magrare silltider. Först i mitten på 1700-talet kom en ny rikeligt givande sillperiod.

Fiskarebefolkningen blev burgen, men förmådde dock inte att höja samhället något anmärkningsvärt förr än en ung och vittberest sjökaptan I. G. Mollén omkring 1830 slog sig ned här som ombud för ett bolag för export av hummer och fisk. Han fick med ens fart på hela samhället, oerhört driftig som han var, exporterade spannmål,

Gamla sta'n.

och blev vice konsul för tre främmande länder.

Han blev även orsaken till att Lysekil fick köpingerättigheter, som länge varit ett önskemål. Det hände sig nämligen så, att kronprinsen Oscar, sedermera kung Oscar II med gemål gästade Mollén på genomresa från Kristiania till Göteborg. De färdades på en kunglig lustyacht, som bog-

serades av en av flottans små transportångare. När de nästa dag skulle fortsätta följde Mollén med i egenskap av lotsålderman och ställde sig vid yachtsens roder. En storm blåste upp och Mollén som förstod att den lilla ångaren inte skulle orka dra yachten ut genom gattet kapade resolut bogserlinan och lyckades föra yachten i lä under en holme. Annars hade den råkat i drift och slungats mot klipporna.

Kronprinsen som var tacksam för räddningen bad Mollén att framställa en önskan och lovade uppfylla den om det stod i hans förmåga. Då begärde Mollén köpingerättigheter för sitt kära Lysekil och fick det. Stadsrättigheter fick Lysekil först år 1900 då Oskar II personligen förlänade dem.

En oerhört sträng ordning och disciplin uppehölls i gamla tider. Sockenstämmoprotokollen förtälja t. ex. att den som vägrade att bli fadder eller brudkvinna fick böta eller sitta i straffstocken i kyrkan. Samma bestraffning fick den som hade eld i spisen eller bakugnen efter klockan 9 på kvällen. Den som inte hade gått till nattvarden på flera år fick inte begravas i vigd jord o. s. v. Nattvakt togs ur husen i tur och ordning och utropade timmarna i gatorna.

Man kan ännu få ett begrepp om Lysekil i gamla dagar när man går i den intressanta så kallade »Gamla staden». Den har en enda gata som är så smal att man nästan tycker att människorna skulle kunna ta varann i hand över gatan om de sträckte sig duktigt ut genom fönsterna. Alla de små husen ligga med gavlarna åt gatan och dagligstugan åt söder. Gatan är så ren och fin som ett väl sopat golv.

Det ligger en älderdomlig och förnämt avskild prägel över denna lilla stadsdel, där i långa tider en självmedveten, ypperlig fiskarebefolkning växte upp och där kvinnan hölls högt i ära. Dessa innebyggare blevo liksom platsens adel som noga vårdade sitt fäderneärvda namn. Ett stolt och rättskaffens sinne är ännu de infödda Lysekilsbornas särmerke. Folket är sympatiskt och i hög grad fantasifullt och genomhederligt. Ett visst norskt inslag i språket fortlever från den tid före 1658 då Bohuslän tillhörde Norge. Man hör ofta norska eller halvnorska ord såsom »svömma», »tåke», »siex» med mera.

(Forts. sid. 827.)

»Skallerormen».

D A M E N I D A M M E T

HUR SKA HENNES BILTOALETT SE UT?

EN KVINNIG TENNISMATADOR anno 29 går inte ut i bollregnet utan en vit klänning, en seglardam balanserar inte runt däckets utan ett färgglatt fladder om halsen och en sjömossa på huvudet, en skidchampion sätter sig inte i guppen annat än på byxor som tål snö. Var sportgren har sina givna och relativt orubbliga utstyrelsattribut. Blott bilsporten, som numera även för damer börjat få samma tonvikt på sport som på bil, är en tummelplats för förvirrade klädidéer. En bilande dam — här en dam som verkligen ligger på landsvägar i rök och damm, bakom ratten eller bakom chauffören, inte en som finåker från Nybroplan till Djurgårdsbron eller en som låter sig försiktigt forslas från Stockholm till Uppsala — en bilande dam behöver inte ofrånkomligt ha samma habit som alla andra rattens kvinnor, det finns ju plats för dikt. Men en bilande dam i en seglande dams mössa, en tédrickande dams handskar och en finpromenerande dams skor är och förblir som en polis i plommonstop eller en kadett i sporrar.

Inom vilka gränser har hon då att söka motorflärden och med vad skall hon susa dekorativ på två hjul i kurvorna? Enligt tillfrågade sakkunniga, både bland våra ekiperingsexperter och bilande damer, bland vilka så många äro unga och söta och välklädda, är nedanstående att beakta. För att börja med det som syns minst och känns mest: med vad skall hon trampa på gaspedalen, när hon menar bromsen, och tassa i förbrillade cirklar runt bilen, när den inte längre vill? Det finns egentligen bara två skomöjligheter. Vilken som är bäst beror på foten och smaken. Den ena är en vanlig promenadsko av stabil natur och med låg klack. Dock inte platt som en flundra utan med militärklack, inte en hög, som förskjuter fotläget och pedalkurtiserar på egen hand. Den andra är en gummisko, tennisko med tjock sula eller gärna en vanlig barnslig gymnastisko. Är man inte pokaltagare i tävlingar eller gammal och van långdistansare, utan ung som bilist och ordinärt skygg för apparatens möjligheter att göra vad den och inte man själv vill, så är en gummisko kanske lämpligast; risken att glida på sulan bortfaller och fotens känslighet får större marginal.

Händer och fötter, heter det. Det är onekligen något visst tjusigt med att dra på sig ett par stora kraghandskar och lägga dem tungt förtroendeväckande på ratten, man känner sig en liten aning som Karl XII. Nu på sommaren avrådes bildamen dock bestämt från att ha något med Karl XII att göra, de stora läderhandskarna äro otroligt varma och oviga när värmen klibbar dem fast vid händerna. Och vanliga ljusa promenadhandskar äro inte ljusa längre än från Skanör till Falsterbo. Det bästa är att en gång för alla vänja sig att köra med bara händer, damm lär ju gå att tvätta bort.

Det var en gång en dam som skulle ut och åka långtur, men när hon kom ur

sitt hus och gick fram till åket, så föstes hon undan av sällskapet, för den de skulle åka med var smärt och blek och den här var rund som ett russin och tomatfärgad i ansiktet av att kränga skinnvästarna på varandra. Alltså: sätt inte på er för mycket. Det blir bara varmt och trångt och trist, och ett effektivt plagg skyddar bättre mot den fruktade blåsten än sju andra.

Sedan man lämnat pälsen åt sitt öde — sitt och skav i en päls en dag och ni kommer på aftonen fram i en regnkappa — och den mörka dräkten likaså — den blir så ni kan spegla er i den — så kommer man fram till bildamernas stora problem, overallen. Å ena sidan är den utmärkt, man kan kränga ut och in hur man vill och man har fickor att stoppa saker och ting i. Å andra sidan plär man ju inte köra vidlyftiga långfärder utan att stundom landa för att äta, på ett landsortshotell t. ex., och overallen ser onekligen mera pittoresk än egentligen klädsam ut, när den cirkulerar runt Stadshotellets smörgåsbord. Enda hjälpen är att låta den förekomma tillräckligt ofta och på tillräckligt söta chaufförer, så blir det med den som med badortsflickornas overalls, man tänker inte på dem. Sedan har den en nackdel till, d. v. s. damerna kalla nackdelen overallens: den klär inte korpulenta och stabila chaufförer. Nå, det är ju resandes ensak att avgöra, om hon törs kliva ur bilen på Torshälla stortorg utan att svepa bilpläden om sig.

Det finns ju annat än overaller. Årets sistfödda älsklingsbarn bland bildräkter är en kort jacka av något moccaaktigt skinn i ljusa glada färger. Sköna i ordets båda bemärkelser, antingen de äro sydda som

en kort rock eller som en blus med en stickad kant nedtill. Det största problemet är dock rockproblemet. Hela den kvinnliga bilhabiten tenderar tack och lov mer och mer att glida in i modets reguljära kurvor. Bilrocken är inte längre det

enorma skinnfodral, som man förr kapslade in sig i, utan en liten promenadkappa av skinn, som är blå och röd och grön och glad och söt och klädsam. Men även om man har sett den stå staty i all sin fågring bakom en glasruta så behöver man inte därför gå hem och spotta på sin gamla trenchcoat. Den är ett trevligt plagg, fast halva världen råkat komma på samma lysande idé samtidigt.

Det blåser mest kring bergets topp. På huvudet har bildamen en bask. Den kan stoppas i fickor hur som helst och den gör sin tjänst, ser bilaktig ut och hindrar håret att blanda sig i körningen. Eller också har hon ett flygarhjälsartat föremål i samma färg som läderrocken, av konstsidan och gummi och med hakband och örönlappar. Men hon är sötare i basken. Notabene i stängd bil. I en öppen är hon i längden inte alls söt i basken, när det drar i nacken och hon sitter och ser ut som en gammal gisten ratt som läst sig.

BANG.

Bilrock i blått skinn, blå skinnhjälm och kofta i guldmarmorerad blå mocka med stickad kant. N. K. Holmén, foto.

Motorjacka i brunt skinn, bask och scarf i brunt och blått och bruna kraghandskar. Paul U. Bergström. Holmén, foto.

Yllefodrad trenchcoat, beige färgad filt-hatt och damasker — en praktisk bilutrustning. Paul U. Bergström. Holmén, foto.

O R A K L E T

AV HERTHA ODEMAN

DET VAR DEN KVÄLLEN — —

Netta och hennes cykel bråkade sig ut genom kontorsporten och — jaha, där stod Ivar i rämnstenen med sin Huskvarna. Han lyfte inte på hatten för henne, ty han var barhuvad, och räckte henne inte handen — i stället klappade han en stor aluminiumask, fastgjord på pakethållaren:

Här har jag två jättekotletter, nio smörgåsar per man och en burk ananas... Har du luft, så det räcker till Gripshuvud — förr får du ingen middag?

Huskvarna stack i väg, och Crescent rullade upp i jämbredd med den.

Gatutrafiken var oerhört livlig vid denna tid på dagen. Men genom det skenbara vinvarret styrde Ivar och Netta sina maskiner med storstadsbarnets och den tränade cyklistens skicklighet. De foro genom ett par förorter och gävo sedan cyklarna full fart. Vägen var slät som ett salsgolv; de flögo fram som ett par svalor. Från hjulen förnams ett lätt vin, och farten blåste håret bakut från tinningarna på dem. Det var en strandväg, de åkte. Havet låg till höger på ett knappt stenkasts avstånd, solbelyst och sommarblått. De pratade sorglöst, medan de trampade på.

— Har du haft mycket att göra i dag?

— Ja, har du?

— Ja. Trött.

— Inte nu längre.

— Är du hungrig?

— Börjar bli. Är du?

— Ja, men vi ska bada först.

Icke förrän alla villor tagit slut, och de passerat genom en fiskarby, slog de läger.

De klädde av sig med ryggarna mot varandra invid några strandvidebuskar.

— Är vattnet kallt?

— Nej, men vått, skynda dig, jag dör av hunger.

Några smörgåspapper och en tom ananasburk voro de enda resterna från måltiden, sedan de slutat. De drucko kaffe i tur och ordning av termoshatten och sprungo sedan upp och började hoppa på stenarna i strandkanten. En stund stodo de stilla och tittade utåt havet, och slutligen satte Netta sig ner på en stor sten. På ungefär en meters avstånd låg maken till Nettas sten, och på den slog Ivar sig ned.

Det föll en liten tystnad. Den djupnade och blev tankfull. Inte av det lätta slaget

tankar, som de kunde kasta till varandra i form av små muntra glosor.

Netta... vad tänker hon om mig, som ingenting säger...? Hur länge skall hon nöja sig med det här —? tänkte Ivar. Är det rätt av mig, en fattig bankbokhållare, att gå och uppehålla en sådan söt och rar flicka som Netta — hon kunde naturligtvis bli gift, när hon ville, om jag inte jämt droge i väg med henne... Men på min lön och med mina utsikter... det blir inte mer, hur många gånger jag än räknar... Men det förstås — om Netta behöлле sin plats — hon är ju ensam och måste hyra rum och äta ute liksom jag... om man sloge samman inkomsterna och delade utgifterna...? Möblerna till min ungarlskula finge duga till det ena rummet, resten finge man köpa på avbetalning. Det kunde gå... det ginge säkert det vill säga om ingenting tillstöter — — absolut ingenting, ty i så fall äro vi sålda...

Netta satt på sin sten och spann: Han vill förstås ingenting säga, därför att hans inkomster inte räcker till för oss båda. Men jag kunde ju behålla min plats på kontoret — där finns ett par fruar förut... jag knogar gärna för firman från nio till fem, om jag resten får vara med Ivar. Ingen i världen är så fin och rar och busig som han... Så dum han är... om han bara ville säga ett ord, så skulle jag genast föreslå detta...

Vattenvidden hade legat tom och krusig framför dem. Nu nålkades en serie svallvågor och en liten rankig, tarvligt riggad låda till segelbåt kom kajkande. På toften satt en ljusklädd flicka. Då farkosten befann sig mittför Netta och Ivar dök ett manshuvud fram under bommen. Hela karlen följde efter och slog sig ned bredvid flickan. Han betraktade med kritisk blick paret på stranden.

Så kom hans röst över vattnet: — Sitt inte och se så dumma ut! Gör som vi!

Därmed slog han armen om halsen på flickan i båten och kysste henne mitt på munnen. — Får jag ge er ett gott råd? ropade han så.

— Det har ni ju redan gjort, skrattade Ivar.

— Ja, men ett ännu bättre: Gift er — det gjorde Inger och jag i går, nu äro vi ute på bröllopsresa.

Ivar sträckte ut sin arm, lade den omkring Nettas hals och följde skepparns första råd.

*

Det första, lyckliga året hade gått. Varken Netta eller Ivar hade ångrat, att de ävenledes följt båtmannens råd nummer två.

Men — så en dag sade Ivar:

— Här är det fatt, min tös, du ser så nervös och orolig ut om dagarna —?

Då kastade sig Netta med ansiktet in mot stolsryggen och brast ut i vilda snyftningar. Vid den synen bleknade Ivar och frågade hastigt:

— Har du varit hos doktorn?

— Ja, i dag, snyftade Netta. Det är intet tvivel om saken...

Ivar stod ett ögonblick stum, men så lutade han sig ned och strök Netta över håret.

— Lugna dig, lilla Netta... det är ju någon tid till dess...

— Ja, men så snart chefen märker något, blir jag uppsagd från min plats — så har det gått med de andra fruarna...

Ja, det var just det, som var det allra värsta. Men det dugde ju inte att visa Netta, hur fatalt detta var. Förresten visste hon det ju lika bra själv. För stunden lyckades Ivar få Netta lugn igen, men dagarna, som följde, voro icke av samma slag som hittills.

Emellertid måste Netta muntras upp — det här gick inte. En eftermiddag kom Ivar med matsäcksskrinet på cykeln och hämtade henne utanför kontoret.

De cyklade utåt strandvägen, och solen sken, och havet var sommarblått, men det blev mycket mat över vid middagen ute på Gripshuvuds strand, och det var ingen, som sprang och hoppade på stenarna efteråt. Netta och Ivar slog sig tyst och stilla ner på var sin av de stora stenarna.

Det är orätt mot det lilla livet, det här, att inte känna något välkommen för det, tänkte Netta. — Något inom mig vill med all makt jubla och glädja sig — men jag törs ju inte för allt det där andra...

Hon stirrade ut över vattnet. Havet såg så hjärtlöst bekymmerslöst ut med sina små soliga, hoppande böljor.

Då kom ett litet skepp kajkande — en rankig seglare med bägge klutar uppe...

Ill. Annie Bergman.

(Forts. sid. 830.)

T I D Ö — E N

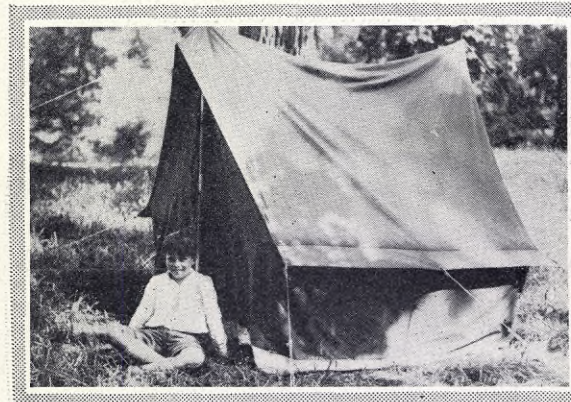
ETT BESÖK PÅ DET VON SCHINKELSKA FIDEKOM-
MISSET MED MINNEN FRÅN 1600-TALET.

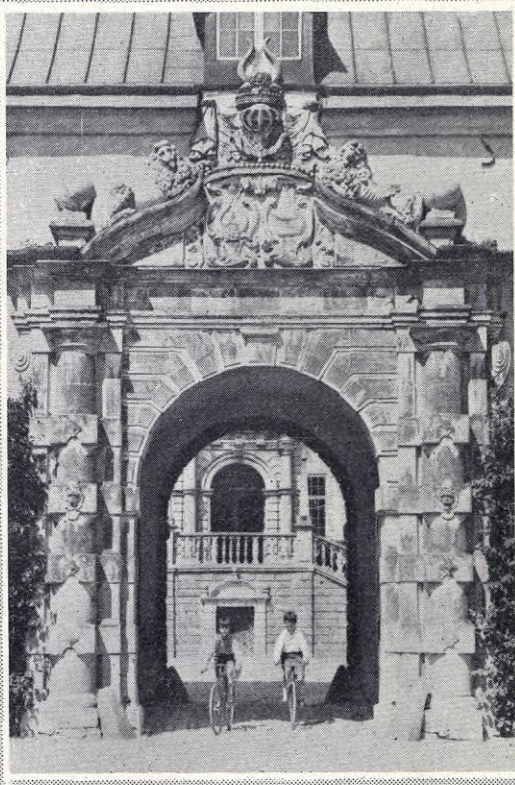
Kammarherre David von Schinkel med fru och de yngsta sönerna.

Det slottlika men hemtrevliga »vardagsrummet».

Ett litet slott med en liten slottsherre.

Huvudportalen med Oxenstiernska vapnet, som väl sett andra åkdon än dessa under sina valv.

Stora riddarsalen med de Oxenstiernska porträtten.

DET ÄR INGENTING AV FUNKTIONALISM över landsvägen mellan Västerås och Tidö slott. Det märks, att den fick sina kurvor och slingrande kror i en tid, när att ha bråttom betydde att komma fram samma dag, inte samma kvart. Över gröna ängar och jultät småskog ser man på långt håll Tidö slott resa sig, krönt av sommarhimlens blåa moln. En modern bilväg skulle brutalt ha ritat sitt gråa asfaltstreck tvärs genom klöverfälten och hagarnas blomstermattor fram till stora inkörsporten, men Tidövägen går i en lång vördnadsfull lov innan den lägger sig till ro bland borggårdens kullerstenar. Och den gör alldeles rätt: brådskan har inte stor anledning att besöka ett slott, som byggdes i en tid då ett krig tog 30 år och oxarna stektes hela. Det är något underligt över gamla slott. Eller kanske förunderligt. Stämning är väl ett av svenskans mest vårdslöst behand-

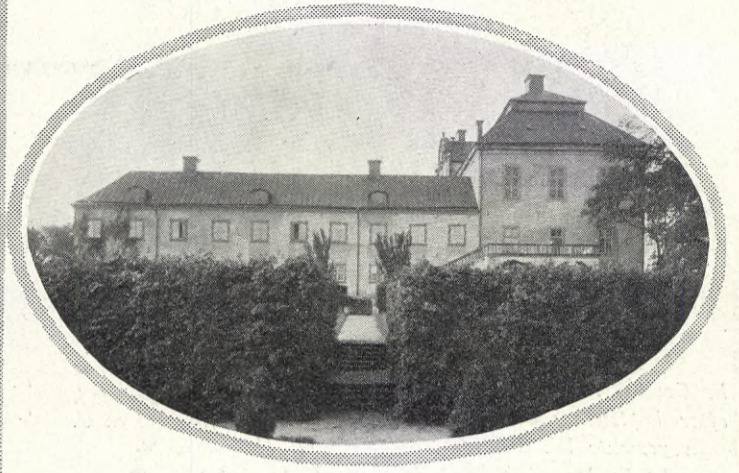
lade ord, men det finns intet annat för det, som kryper över en, när man står framför Tidö portal. Slottet är inte så gigantiskt, att det känns som om det fölle över en, inte så tidsfränt, att man blir beklämd, inte så åldersdystert och tigande att man tystnar för att lyssna — intet av allt detta, som spontant för en nutidsmänniska långt tillbaka i tiden. Det är ljusst och glatt och soligt där det ligger med sommaren som en ljum mur omkring sig. Men ändå känner man en stark fläkt av en tid, som syns oss större, eller åtminstone storvulnare, än vår, slå emot sig, och känner, att ox-

hornen, stjärnan och båten ovanför portalen ha sett mer och större ting än vi. Och Tidö har kanske sett mer och större ting än de flesta gamla slott, som ännu med förnämt smårutade fönster se ut över den bit av ett svenskt landskap de härska över. Om man länkar ihop de människoöden, som varit Herrarnas till Tijdö, så har man det mesta av Sveriges öden från dess storhetstids början och fram till vår. Från Axel Oxenstierna, som inledde landets och slottets storhet, till sonsonen,

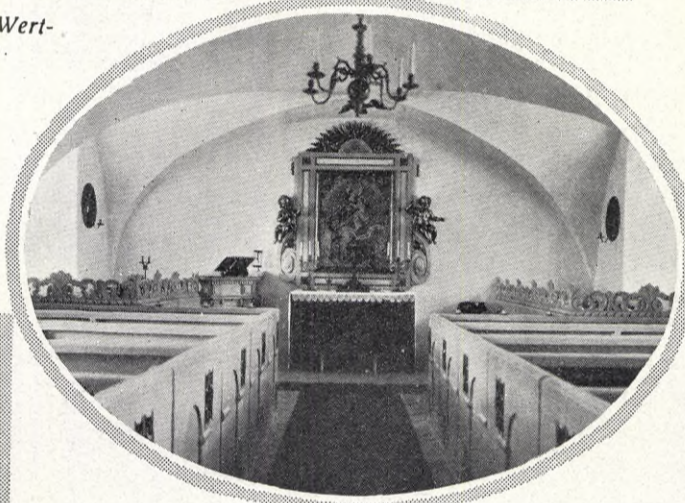

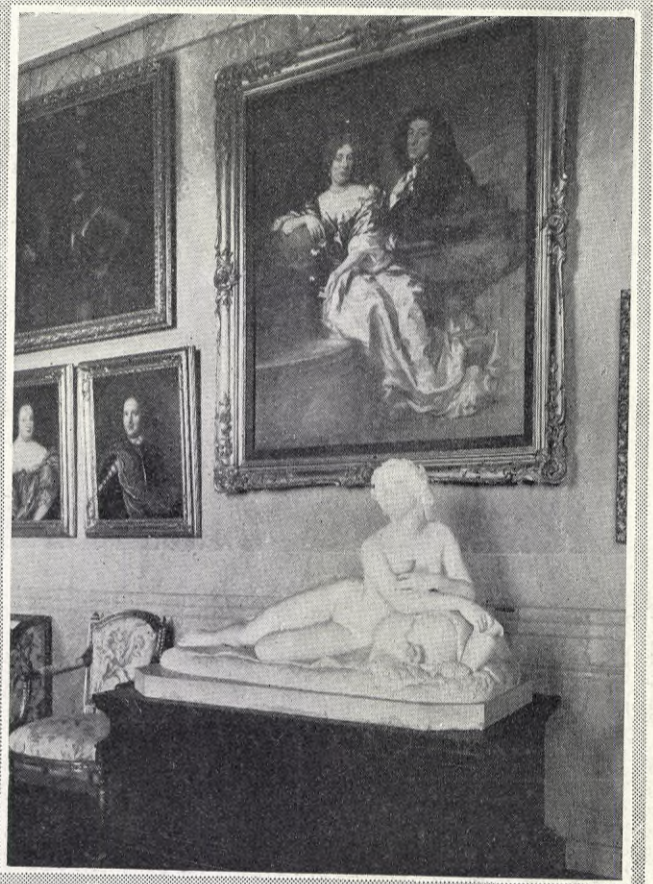
Slottets förnämsta salong med Wertmüllers Tiziankopia »Danaë».

Tidö slott med terrassen.

Kapellet, nyligen byggt av kammarherre von Schinkel, men rymmande många gamla konstverk.

Tidö förnämsta och dyrbaraste konstverk, marmorskulpturen Bachantinna av Bienaimé och Nicolas Maes holländska porträtt.

Den Königsmarckska tronhimlen.

Fru von Schinkels boudoir.

som stupade ranglös vid 18 år i ryska kriget och fram till den siste Oxenstierna på Tidö, Axel Gabriel, 22 år soldat och fånge i Ryssland — bara det som utspelades inom Tidö murar under de hundra åren bleve en lång och blodigt storhetsmättad krönika. De därpå följande namnen på Tidös herrar, Soop, Dohna, Ridderstolpe, äro även namn, som betytt något för en större del av Sverige än Södra Möre och

Rytterne socken. Så kommo ofärdsår för Tidö, slottet såldes och kom så småningom i händer, som fördärvade mer än sekler förmått. Men dess melodi har ändå slutat i dur, 1890 blev godset fidekommiss inom släkten von Schinkel. Och när man ser slottet nu, märker man, att dess nuvaran-

de ägare, kammarherre David von Schinkel och hans maka, född Lind av Hageby, kanske starkare än de flesta människor i mekaniseringens och traditionslöshetens tidevarv förstå, på vilken grund de ha att bygga Tidös nya öden vidare. Redan när man står på nedre förstugans stengolv anar man, att det i slottets fyrtiofem rum inte finns många ting, som inte ha sin historia och ha få likar i värde. Det intressantaste och mest museala rummet — rum är ett felaktigt ord på Tidö, rummen äro i regel gemak och gemaken äro salar — är riddarsalen, där 1600-talsansiktena titta strängt på oss från väggarna och våra sömmarskor klappa ensamt mot golvet stenplattor. De blå stolarnas gobelängklädsel är från början av 1700-talet, väggklockan och tronhimlen i gråvitt med matta guldbroderier från ätten Königsmarck liksom de 39 andra liknande som finnas inom slottet — äro

(Forts. sid. 827.)

IDUNNS PORTRÄTTGALLERI

LINA GILLNER.
F. Carlén, Kramfors. Änka
efter kaptenen vid Västgöta
regemente W. Gillner.
85 år den 28 juli.

ELISABETH HAMMAR-
GREN.
F. von Ekensteen, Sundsvall.
Maka till f. d. förvaltaren C.
O. Hammargren.
75 år den 20 juli.

AXELINE PATZE.
F. Wester, Hamburg. Änka
efter överinspektören Carl R.
A. Patze.
70 år den 23 juli.

MARIA LEWIN.
Fröken, Lidingö. F. d. lära-
rinna vid Wallinska skolan.
Dotter till grosshandlaren
Hj. Lewin.
70 år den 30 juli.

ROSA KYLBERG.
F. Dahl, Göteborg. Änka ef-
ter grosshandlaren Hjalmar
Kylberg, Göteborg.
65 år den 28 juli.

LYDIA de BÈSCHE.
Fröken, Stockholm. Dotter
till stationsinspektoren G. G.
W. de Bèsche.
65 år den 31 juli.
Text se sid. 828.

ALICE HERLENIUS.
F. Lilliehöök, Stockholm. Ma-
ka till kabinettskammarherren
August Herlenius.
65 år den 1 augusti.

HILDA LUNDGREN.
F. Nelson, Falkenberg. Änka
efter direktören Daniel Lund-
gren, Falkenberg.
65 år den 1 augusti.

ESTER OTTERBORG.
Fröken, Göteborg. Fotograf.
Dotter till godsägaren D. A.
Otterborg och hans maka, f.
Otterström.
60 år den 27 juli.

LULU ZANDER.
F. Frankenfeldt, Stockholm.
Lär:a vid Richard Anders-
sons musikskola. Maka till
ingenjören Oscar Zander.
55 år den 25 juli.

EBBA KRUSE.
F. Liepe, Karlskrona. Maka
till majoren i Kustartilleriets
reserv Robert Kruse.
55 år den 26 juli.

KARIN VITUS-ANDER-
SON.
F. Bernström, Stockholm. Än-
ka efter apotekaren Vitus
Anderson, Malmö.
55 år den 2 augusti.

ELLA RAPPE.
F. Cederfeldt, Göteborg. Ma-
ka till agronomen friherre
Henric Rappe, Göteborg.
50 år den 29 juli.

KARIN THÖRNING.
F. Stenhammar, Linköping.
Maka till f. d. läroverksad-
junkten Gustaf Thörning,
Linköping.
50 år den 30 juli.

EDLA DIDOFF.
F. Kamke, Kolbäck. Maka
till kyrkoherden i Kolbäck och
Säby Hjalmar Didoff.
50 år den 31 juli.

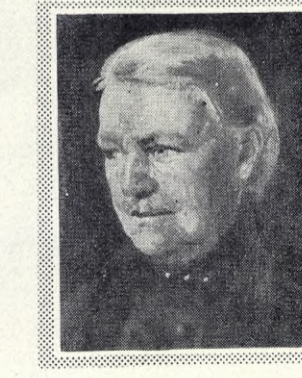
MARIE TÖRNEBLADH †.
F. Siljeström, Stockholm. Än-
ka efter bankofullmäktigen,
fil. jubeldr. Ragnar Törne-
blad.
* 1842, † den 11 juli.

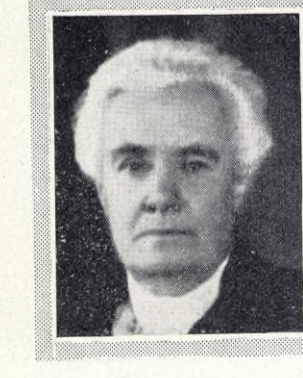
AGDA FALK †.
F. Abenius, Stockholm. Änka
efter landssekreteraren i
Stockholms län Matths Falk.
* 1844, † den 14 juli.

PERNILLA LARSÉN †
F. Nilsson, Stockholm. Änka
efter f. d. fabrikören Olof
Larsén, Stockholm.
* 1844, † den 15 juli.

JENNY LILJEBÄCK †.
F. Taube v. d. Issen, Kalix.
Änka efter tullförvaltaren i
Haparanda J. Gustaf Lilje-
bäck.
* 1849, † den 17 juli.

ANNA DAHLGREN †.
Fröken, Djursholm. Bibl. i
Djursholms folkbibliotek. Dot-
ter till kanslirådet dr F. A.
Dahlgren.
* 1857, † den 8 juli.

Spritskransar.

100 gr. smör   2 äggulor
100 gr. socker   210 gr. vetemjöl
1½ msk. grädd   ½ rågad tsk. Rumford bakpulver.

Beredning: Smöret tvättas och röres tillsammans med sockret, tills blandningen är vit och pösig. Grädden blandas i, äggulorna röras ned, en i sänder, och sist vetemjålet, siktat med bakpulvret. Smeten tryckes genom spritsspruta och formas till kransar, vilka gräddas gulbruna i medelvarm ugn.

Tidö — en ö i tidens hav.

(Forts. fr. sid. 825.)

sådana som Axel Oxenstierna lät göra dem, tunga och pompöst skulpterade med stora blanka gångjärn. Hela salen har barockens dämpade djupa färger, från stolarnas matta blå till det djupröda sammetsdraperiet på porträttet av den lille soldaten, som stupade av svält i ryska snön. När man blundar ser man för sitt inre öga tjänstefolk i 1600-talets massiva dräkter, röda och varma i solen, klampa över kullerstenarna från köket, som då låg i ena flygeln, uppför stora trappan och in i bankettsalen med oxar och grisar och fasaner på jättelika fat. Och när man öppnar ögonen igen tassar en svartklädd hovmästare över stengolvvet med en karott av dimensioner, som väl männen i spetskragarna skulle svält hel. En sommarfluga surrar iväg under taket och dunkar argt mot fönsterrutan — det är nästan så man undrar hur den vågar.

Utom bankettsalen rymmer nedre våningen en fil av gemak fyllda med gamla oskattbara ting. Den förnämsta salongen är hållen i gustaviansk stil med en fransk sekretär och en stor öppen spis i Louis XVI. I riddarsalen kände man sig kanske litet som i Livrustkammaren, men redan i gula salongen möts man av en stark förnimmelse av, att Tidö inte enbart är ett slott utan ett hem, där människorna göra tingen levande. Alltefter som man lämnar rummen bakom sig och närmar sig den del av slottet, som är skådeplatsen för den kammarherrliga vardagen, tappar man mer och mer bort känslan av att man inte vågar sätta sig på en stol för att den store Axel kanske har suttit där för 300 år sedan.

Men det går inte ögonblickligen. Man andas ännu flydda seklers starka luft i slottets förnämsta konstgalleri, där dyrgriparna bland dyrgriparna samlats, med som medelpunkt Bienaimés Bachantinna i matt vit marmor, som behagfullt lyfter sin skål mot holländske storpensionären Barneweld med dygdädel maka. Om galleriet i sin helhet skulle en konsthistoriker skriva en bok, vi få nöja oss med att se en fil av intressanta ansikten, pampigt skurna och med mäktig hållning. Om man hade tid och förmåga att lyssna till vad dessa herrar i blankt järn och damer i styvt guld ha att berätta, så bleve man bergtagen på Tidö.

Det blir man nästan ändå i filens nästa rum, lilla blå matsalen, där en liten spinett har krupit ihop ovanför en vit värmeledning och två blå porslinslejon argt fösa oss vidare genom ett rococokabinett i rosa till biljardrummet, där väggarnas porträttssamling högt och tydligt talar om, att Oxenstierna och de andra höga herrarna ha att betrakta sig som ett lysande förflutet medan nutiden heter von Schinkel. Där hänger Tidö förste von Schinkel, farfar i guldgaloner och farmor i skära puffärmar till handleden, så nästa led i dess dystrare färger, därpå kammarherren i full ämbetsornat och med ett betydligt strängare ansikte än det som älskvärt log mot oss i solen på slottstrappan, och sist Tidö framtid i ljusblå löjtnantsuniform.

Från stora matsalen, där ingenting talar om 1929, kommer man in i slottets mer privata del, biblioteken och familjens rum. Men dock inte in i en annan värld, världen är densamma med gamla ting från gamla tider, men värden är inte längre Axel Oxenstierna med stränga ögon ovanför spetskragen utan kammarherre von Schinkel med humor i ögonen, och värdinnan sitter inte allvarlig och rak i ryggen utan går som-

marbrun och bararmad i en violett klädning, som skulle givit Anna Åkesdotter Bååt en större chock än slaget vid Lützen.

Vandringen genom slottshemmet börjar i Tidö minsta rum, vilket känns litet som en lättnad efter parkettytorna, men även här klämma sig åldriga kopparstick och gulnade kartor in på de små väggfälten. Bibliotekets boksamling kulminerar i en bibel, som enligt en bleknad bläckskrift använts av Louis XV — i den mån han nu använde en dylik bok, kammarherrns anm. Det därpå följande rummet har en slottssals proportioner och ett familjerums trivsamt; trots att flygeln i ena hörnet ser ut som en fluga som tittar på en blekblå brudkista och ett skåp med elfenbensinläggningar, och trots att varannan sak är ett unicum och förfädrens konterfej hänga under grisailletaket, så har man en betydligt starkare känsla av är än av var. Och den stärks ytterligare i fru von Schinkels privata rum, där en uppsättning moderna kvinnliga toalett- och skönhetsvårdsting överrösta väggfältens diskreta 1700-tal, för att slutligt segra vid en blick in i ett badrum, som verkar mer lyxhotell i Nizza än storhetstidsslott.

När man sett Tidö slott förstår man, att en fråga om värdinnans intressen och hobby måste få svaret: hinner inte ha någon. Ett slott, där det tar en halv kvart att komma från köket till matsalen och där var sak fordrar en minutiös omsorg är inte direkt inspirerande till frimärksamling eller korsordsgåtor. Bara att sätta blommor i alla rums alla vaser tar en mor-

Gerda Meyerson död.

EN AV DET SOCIALA ARBETSOMRÅDETS trägnaste arbetare har gått bort med fröken Gerda Meyerson, som nyligen avled i Stockholm vid 63 års ålder.

Efter avslutade studier såväl i hemlandet som utomlands började Gerda Meyerson sin gagnande verksamhet med tidskriftsuppsatser i sociala ämnen. Men hon stannade inte vid tidningsartiklar utan omsatte sina inhämtade lärdomar i praktiken. Hennes hjärta ömmade varmt för de missgynnade industriarbetarna, vilkas ställning för ett par tre decennier sedan var allt annat än avundsvärd, och redan 1898 stiftade hon "Hem för arbeterskor" — som nu rymmer ett hundratal gäster — och till och med i den egna villan på Värmdö inrättade hon ett semesterhem för utarbetade arbeterskor. När det mörknade på den kvinnliga arbetsmarknaden, var Gerda Meyerson städse redo att ofta med personliga uppoffringar bereda sina arbetande vänner utkomstmöjligheter. I Centralförbundet för socialt arbete, där Gerda Meyerson var en av stiftarna, var hon styrelsemedlem under ett tjugotal år, och Föreningen för dövas väl såg likaså i henne sin initiativtagare. Birkagården, och i synnerhet dess Kindergarten, Vita Bandet, Isaak Hirschs minne äro några bland de många föreningar, i vilka Gerda Meyerson lade ner ett intresserat och outtröttligt arbete.

Gerda Meyerson tjänade sitt mål även genom en flitig föreläsningverksamhet och — som redan nämnts — ett skriftställarskap, vilket emellertid omspände också andra områden: religiösa arbeten, berättelser och sagor. Även i dessa spalter har Gerda Meyersons namn syns, och helt nyligen hade Idun fått ett älskvärt löfte, som dock aldrig hann infrias, om bidrag av hennes uppskattade penna.

gontimme, och att som tjänarstabens överhuvud sköta det oerhört tunga hushållet tar alla de följande. Fru Elsa von Schinkel har nog inte ofta tid att sitta dekorativ i sin mörka skönhet under en stor solhatt i parkens gröna gunga eller stå på den ljuvliga altanen och se ut över parkens vita marmorfigurer och ängarnas gröna sluttning ned mot Mälaren. Fyrtiofem rum och två små slottsherrar med bruna bara ben och temperament i replikerna, plus ett otal gäster som komma och trivas och känna tjusningen av att ligga i en säng som kanske hedrats av drottning Kristina — fru von Schinkels åttatimmarsdag är nog ganska tånjbar. Den tid, hon inte är representativ slottsfru på Tidö ägnar hon åt sitt huvudintresse, Christiansciencismen, som varje år lockar henne över till England.

Nere i ena slottsflygeln har kammarherrn låtit inreda ett litet kapell till förevigande av Tidö 300-åriga tillvaro. Det är litet och svalt och vitt, och när man hör kammarherrn tala om tingen där: »den där hittade jag i Paris och den där kom jag över i Berlin och den där har jag fått från en gammal kyrka —» så förstår man, att senaste herren till Tidö inte bara vårdar det av gammal kultur som finns utan även utökar samlingarna. Att bevara gamla värden och skapa nya — Tidö gamla minnesmärke över flydda sekler kan med lugn se mot de kommande och sin uppgift att alltjämt vara en fast minnenas och pietetens ö i tidens villsamma hav. B. A.

Dottern av söder och nord.

(Forts. fr. sid. 818.)

Fatma Mirza Riza Khan har talat sig varm, i hennes stora, bruna ögon glittrar samma guldskimmer som över hennes hår, en reflex leker i den fint ciselerade guldplatta, som i en tung kedja hänger från hennes hals ner mot klädningens mandelgröna siden.

— Vad är det där för en egendomlig amulett, säkert har den också sin historia?

— Det är min talisman. Jag är född på persiska ambassaden i Stamboul, medan min far var ambassadör i Turkiet och åldersmannen för de persiska köpmännens skrå i Konstantinopel lämnade denna åt mig i faddersgåva. Se här, och hon visar på amuletten, detta är en sida ur koranen, de här figurerna äro kabbalistiska tecken och här äro namnen på de fyra ärkeänglarna och sju goda djinns inskrivna. Alltsedan dess står jag under ärkeänglarnas och de goda andarnas särskilda beskydd.

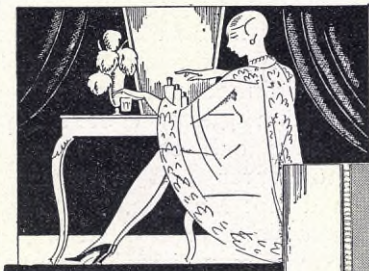
Om man med originell menar något, som inte kan passas in inom bestämda snäva gränser, så är prinsessan Fatma en mycket originell liten kvinna. Utåt sett är hon en högst modern företeelse, en österländsk prinsessa som fransk student, men inåt är hon något av en kvinnotyp, som inte är tjugonde seklets. Litet av grammatik och litet av tusen och en natt, litet av kultur och litet av ursprunglighet, litet av främling och litet av släkt — med österns skönhet och västerns bildning, österns konstnärssjäl och västerns arbetsiver, skyddad av fyra ärkeänglar och hjälpt av sju goda andar bör hon få ett rikare liv än de flesta.

Havet dig hälsar . . .

(Forts. fr. sid. 821.)

Numera tänker man mest på den stora och välsköta badorten när man hör namnet Lysekil. Den ovannämnda konsul Molén var på sitt sätt badortens grundläggare.

En hudcrème med två egenskaper.

Gahns Faréna-Crème tillverkas så, att den lämpar sig såväl till dag- som natterème, och den innehåller verklig hög havrehalt. Gahns Faréna-Crème tillför huden även den erforderliga näringen samt motverkar uppkomsten av rynkor och narighet. Hudvårnaden bibehålles fast och jämn — hyn får en mattvit teint och ett ungdomligt utseende.

Massera in crèmen väl i huden innan Ni går till sängs, torka bort den med en mjuk duk, och Gahns Faréna-Crème har upplöst och avlägsnat alla föroreningar. Innan Ni går ut på morgonen bör Ni använda Gahns Faréna-Crème för ansikte, hals och armar. Den skyddar mot vådrets skadliga inverkan och bildar ett utmärkt underlag för puder.

Gahns
Upsala

Kungl. Hovleverantör

FARENA HAVRE-CRÈME

Till salu överallt
i tuber à kr. 1:—
i burkar à kr. 2:50
i lyxburkar à kr. 5:—

Ni bör magra

bliva slank och modern och förbättra Ert allmänna välbefinnande utan att behöva tillgripa vare sig diet, kroppsövningar eller medicin. Synligt resultat redan efter fem dagar. Ni kan lätt själv reglera avmagringskuren att gälla hela kroppen eller endast viss del. Tillskriv Fru Christiane Christiansen, 45 Nørregade, Köpenhamn K. 7, som gratis sänder Eder upplysningar om ett verksam medel, lätt att följa i hemlighet. Medlet är ett verkligt mirakel.

Landets äldsta fabrik för tillverkning av s. k.

Springmadrasser

Senaste priskuranten, omfattande alla våra tillverkningar, sändes på begäran gratis franco.

SKAND. SÅNGRESÅRFABRIKEN
Tel. 344. KARLSTAD. Tel. 344.

KONUNG ALFONSO

satt kungligt i
GEMLA-STOLEN

när han på Barcelona-utställningen skrev sitt namn i Gyllene boken.

Ni sitter också kungligt i
Gemlas stolar.

Begär katalog från
GEMLA FABRIKERS A/B
DIÖ.

MINIATYR SPARKASSE BÖCKER AV SKINN

TILLHANDAHÅLLES
VID INSÄTTNING Å
SPARKASSERÄKNING

SYDSVENSKA BANKEN

AKTIEBOLAGET
SYDSVENSKA BANKEN

Han förslade till en berghäll ruffen efter ett förlit fartyg och inredde i den två rum med varsitt badkar för varma bad. Vattnet uppvärmdes i en annan byggnad och bars i ämbar till badkaren. Ingen drömde väl då om den senare så storslagna badanstalten som har professor Carl Curman och hans energi och förmåga att tacka för sin tillvaro.

Ruffen blev snart för liten då badgästernas antal snabbt ökades. Läkarevärden bestreds först av Mollén själv som hade naturlig fallenhet för läkarekallet. Men när man 1859 fann det nödvändigt att anställa en särskild badläkare föll valet på den unge medicine kandidaten Carl Curman. Han lyckades genomföra sina stora planer och fick till stånd vårt lands förnämsta badort dit stamkunder samlats årtionde efter årtionde.

I början hade man fått nöja sig med rätt enkla anordningar. Det enda ekipaget, kallat »Ruska» eller »Skallerormen», var en skranglig vurst. Det första societetshuset hade varit en gammal ruff där teaterpjäser spelades och kafferep avhölls. Men snart reste sig den ena stora byggnaden efter den andra. Den unge läkaren var arkitekt och byggmästare och planläggare för hela badanstalten. Det präktiga varmbadhuset med »trampen» åt sjösidan, ett societetshus med en magnifik salong, en hel ny stadsdel med villor och hotell för badgästerna växte fram längs stranden.

Naturfenomen som jättegrytor, »trollhål» och annat förekomma i mängd både i Lysekil och på öarna omkring. Att vandra över de under årtusenden rundslipade rödgrå klipporna ut till Stångö huvud med sin ledfyrtur och se på havets bränningar är en härlig tur. Tack vare Carl Curmans änka, fru Calla Curman ha dessa underbara berg fått behålla livet och räddats åt Lysekil för all tid. Det hängde på ett hår att också dessa hade förvandlats till gatsten åt städer i främmande land som så många andra härliga berg häromkring. Detta var ännu en Curmans skorgärning för vilken vi äro tack skyldiga.

Över »Äreporten» — ingången till badhusområdet — står Fredrik Nyanders vackra ord:

»Vandrare, havet dig hälsar.
Klippornas rike dig kallar.
Helbregda hemåt du vänder.
Sälta och sol du välsignar».

Till Iduns porträttgalleri.

Lydia de Bésche, som den 31 juli fyller 65 år, kan blicka tillbaka på en arbetsdag i den svenska flickskolans tjänst, en arbetsdag, som varit fylld av banbrytande och grundläggande verksamhet till ovärderligt gagn för värmländsk kvinnlig ungdom.

När Lydia de Bésche lämnade befattningen som föreståndarinna för Arvika Elementarskola för flickor, var detta läroverk Lydia de Bésches skapelse, ty under hennes ledning och tack vare hennes energi utvecklades det från en blygsam undervisningsanstalt till ett läroverk av stort anseende.

År 1893 övertog hon chefskapet för den dåvarande skolan med sina fem klasser och två förberedande, och detta blev begynnelsen till ett framåtgående och en kraftig utveckling.

När skolans lokaler i juli 1899 härjades av en eldsvåda, blev Lydia de Bésches organisatoriska förmåga satt på ett hårt prov. Ett läroverk inför ett nytt läsår utan lokal, utan en enda skolbank, utan ens det allra nödvändigaste av material, vem skulle icke förtvivla inför en sådan situation? Men skolans föreståndarinna visade sig vara situationen vuxen, och med en okvlig energi spändes hennes krafter. Trots att svårigheter mötte, lyckades det

En uppfriskande dryck,

som utför den för organismen nödvändiga inre rensningen från otjänliga ämnen, beredes av en tesked **Fruksalt-Samarín** i ett glas friskt vatten. Blodet renas, gifter i mage och tarmar rensas bort och den skadliga urinsyran utdrives, därigenom sättes kroppen i god form.

Besväras man av tillfälligt illamående, magsyra, halsbränna o. dyl. borttages detta med ett glas **Samarín**.

Pris pr flaska kr. 2.50, som räcker till 50 glas Samarín-hålsovatter..

Samarín säljes överallt.
OBS! Ej i lös vikt.

Fruksalt-Samarín håller fysiken fin.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

Begär alltid Vitrum's tillverkningar:
Maltextrakt Vitrum, bästa näringsmedel. Nedsatt pris.

Maltextrakt Vitrum med fiskolja, bästa vitaminpreparat. Nedsatt pris.

Mineralvattensalter Vitrum.

Laxermarmelad Vitrum, bästa avföringsmedel.

Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot halsbränna.

FERROL Vitrum, det kraftigaste aptitgivande o. mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält fördrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist o. svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna. Tillverkas å

Apoteket Vasens Apoteksvarucentrals Laboratorium, Sthlm.
Samtliga preparat finnes på alla apotek.

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund, Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14. Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576. Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

Ändamålsenligt och ekonomiskt

är bruket av **Trelleborgs gummisulor**. De påsätts läderskodon och utgöra en förbättring av den vanliga lädersulningen. De äro fasta och böjliga som läder, tillpassas lätt efter skons konturer och hindra vatten och kyla att tränga igenom. Pris kr. 2:50, 2:25 och 2:— för resp. herr-, dam-, och barnstorlekar.

Eleganta och med lädrets egenskaper, men 3 gånger så slitstarka som detta äro

TRELLEBORGS GUMMISULOR & KLACKAR

Erhållas överallt hos sko-, läderhandlare och skomakare.

TRELLEBORGS GUMMIFABRIKS A.-B.
Stockholm TRELLEBORG Göteborg

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt: 50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor o. t. Helmsgr. 55:—, halvmarg. 30:— pr gång. Hellsida f. t. 750:—, hellsida o. t. 600:—.
Lediga platser och platssökande 30 öre.

Tel. 1646 o. N. 6147

Grundlagd av

FRITHIOF HELLBERG

IDUN

Chefredaktör:

EVA NYBLUM

Iduns prenumerationspris:

UPPL. A.	UPPL. B.
Helt år ..... 17:—	Helt år ..... 15:—
Halvt år ..... 9:—	Halvt år ..... 8:—
Kvartal 4:50	Kvartal 4:25

Tel. N. 1602 o. N. 6147

Tel. Redaktionen N. 9803 o. N. 402. Verkst. dir. N. 4304

Nervositeten har förspilt mångens chans!

Kommer Ni ihåg det — det viktiga ögonblick — då Ni borde *he!* varit Eder själv — klar och redig och alldeles lugn — och då det "slog fel" för Eder? Var det nerverna igen? Ni förlorade herradömet över Er själv — och förspilde kanske Eder chans? Sådant får ej ske! Följ läkarnas råd — använd naturens eget botemedel: *Radium*. — Använd *Miradium*-salt, som innehåller *äkta radium* i just de noggrant avpassade doser, vilka visat sig bäst utnyttja detta värdefulla grundämnes ojämförliga kraft! *Miradium*-salt är medlet mot reumatism, ischias, gikt, blodbrist, nervlidanden, sömnlöshet, ämnesomsättningssjukdomar, maglidanden, trötthet och ålderdomssvaghet. *Miradium*-salt fås på alla apotek à kr. 6: 50 pr glas.

Gratis levnadstolkningar för alla som skriva genast.

Den berömda amerikanske astrologen professor ROXROY har ännu en gång beslutat sig för att alldeles gratis här i Sverige stå till tjänst med ett visst antal levnadstolkningar från sin officin i Holland, detta för att ånyo visa sin förmåga på det ifrågakvarande området. Professor Roxroy är så välkänd här i landet att en presentation är obehövlig. Hans skicklighet att kunna förutsäga en människas liv, på vilket avstånd hon än må befinna sig, påstås närma sig det otroliga.

Till och med andra, mindre berömda astrologer, bosatta i andra länder, erkänna honom som deras mästare och söka gå i hans fotspår. Prof. Roxroy kan tala om för Eder vad Ni duger till och på vad sätt ni kan lyckas i Edra företag; han nämner Edra vänner och ovänner och han kan beskriva för Eder med och motgångar i Edert liv.

Hans beskrivning av svunna, nu skeende och framtida händelser kommer att förvåna Eder, men också att vara Eder till nytta och gagn.

Hr Paul Stahmann, en erfaren astrolog, bosatt i Ober Nieuwsadem, skriver följande:

"Det horoskop, som professor Roxroy har ställt för mig, är fullständigt överensstämmande med verkliga förhållanden. Det är ett utomordentligt duktigt och samvetsgrant utfört arbete. Då jag själv är astrolog, har jag kunnat kontrollera hans astrologiska beräkningar och förklaringar och kan intyga, att hans arbete är i alla hänseenden korrekt och fotat på de allra nyaste principer."

Om Ni önskar använda Eder av detta speciella anbud och få Eder tillsänd en tolkning av Eder levnad, har Ni blott att sända uppgift på Edert fullständiga namn med adress samt på födelseår, -månad och -dag (alltsammans mycket tydligt skrivet). Därjämte torde Ni uppgiva om Ni tituleras herr, fru eller fröken och angiv samtidigt namnet på denna tidning. Ni behöver icke sända några pengar, men om Ni så önskar kan Ni sända i krona i Ert eget lands frimärken eller sedel till täckning av porto och övriga kostnader. Adressera Edert brev till: Roxroy, Dept. 4740 D, 42 Emmastraata, Haag, Holland. Var god bemärk att portot till Holland är 25 öre.

att anskaffa en någorlunda lämplig lokal, och medan man väntade på de nya skolbankarna, lånades bord och stolar, så att läsåret kunde taga sin början endast några dagar senare än vanligt.

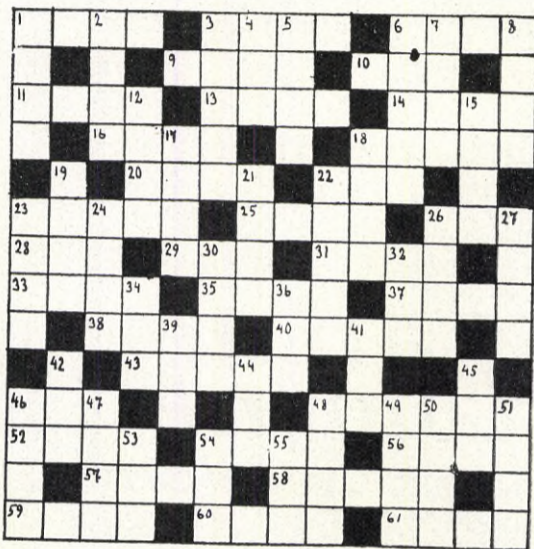
Skolan avancerade till åttaklassigt läroverk redan 1905, och Arvika Elementarläroverk för flickor var en av de första skolor, som erhöle rättighet att utdela avgångsbetyg med normalskolekompetens.

För Lydia de Bésche hade det blivit mer och mer klart, att tidens teoretiserande undervisning behövde en motvikt i sådan praktisk fostran, som för en flicka alltid måste bli av värde, vilken bana hon än väljer. På hennes initiativ infördes därför undervisning i huslig ekonomi med teoretiska lärotimmar och praktiskt arbete i skolkök.

Icke endast såsom föreståndarinna utan även såsom lärarinna har Lydia de Bésche utövat en verksamhet som städse haft personlighetens prägel över sig, ty med blick för livets olika sidor har alltid stått för henne, att skolan är för livet, liksom att hela livet är en skola. Hennes framhållande av pliktens krav och det rätta helgd kunde ej annat än göra ett djupt intryck på hennes elever.

ELSA WALLDOW.

Kryssordstävlan i n:r 30.

Vägräta ord: 1. Dragdjur. 3. Bild att dyrka. 6. Ha vi alla som barn. 9. Att icke visa sig avundsjuk. 10. Bindande. 11. Är dålig i dimma. 13. Avtacklad. 14. Förbindelseled i hus. 16. Ville nyligen många att regeringen skulle göra. 18. Begär man ofta vid biljettköp. 20. Kanna föremål av koppar. 22. Tages i Karlsbad. 23. Blandning av kryddor. 25. Vik och spel. 26. Är ofta brutet. 28. I urverk. 29. Vikt och ljud. 31. Ord för kvällninge. 33. Kan förekomma i fläsk. 35. Spröt hos leddjur. 37. Avkomma. 38. Flod och något att vila på. 40. Stad som förstördes under världskriget. 43. Att gå i friarärenden. 46. Vattendjur. 48. Släkting på pappas sida. 52. Underhaltiga varor. 54. Är trettontalet. 56. Har man fordom spelat på. 57. Fås av spånadsfibrer. 58. Redskap för åkerbrukare. 59. "Den första tanke, som Loke hade". 60. Natriumkarbonat. 61. Ansé.

Lodruta ord: 1. Användes vid metning. 2. Hälso-brunn. 3. Ett sådant historiskt ägde rum 1523. 4. På benet. 5. Något opassande. 6. Där lantmannen har sina fordon. 7. Frammande ord för upplopp i försvenskad form. 8. Blir bäcken stundom sommartid. 12. Vresig eller plötslig. 15. Karpfisk. 17. Finnas vissa djur i. 18. På batar. 19. Nämnad av edsvurna. 21. Att sätta på bete. 22. Vänskapsbevis. 23. Användes vid telegrafering. 24. Gör läkaren. 26. Metall mycket nyttjad i legeringar. 27. Utan motståndskraft. 30. Bomullsvävad och ädelsten. 32. Våt. 34. Boj. 36. Att bo i. 39. Ett litet metallstycke. 41. Kjoltyg. 42. Engelsk adelsman. 44. Svartgrått grundämne. 45. Använder krukmakaren. 46. Står på fältet. 47. Att grädda i. 48. Då hjälp är av nöden. 49. Förekommer vid förkylning. 50. Brinner bra. 51. Finns i ugnen. 53. På Brunte. 54. Gammal vikt. 55. Handling.

I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas mellan pristagarna förutom de av redaktionen uppställda belöningarna — 2 st. à 5 kronor. Sändas flera tävlingssvar i samma försändelse inlägges vart och ett i särskilt kuvert. Prisen utbetalas genom postsparbanken. Kuvertet märkes: "Kryssordstävlan i n:r 30."

VIKING TEXTILKRÄM FÖR TYGSKOR

Häfling.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Arboga: Arboga-Posten.

Avesta: Avesta-Posten.

Bollnäs: Tidningen Ljusnan.

Borlänge: Borlänge Tidning.

Borås: Borås Tidning.

Engelholm: Engelholms Tidning.

Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.

Falkenberg: Hallands Nyheter.

Falun: Falu-Kuriren.

Gävle: Gette-Posten.

Halmstad: Tidningen Halland.

Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.

Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.

Hälsingborg: Helsingborgs Dagblad.

Härnösand: Härnösands-Posten.

Hörby: Mellersta Skåne.

Jönköping: Smålands Allehanda.

Kalmar: Barometern.

Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.

Karlstad: Värmlands Läns Tidning.

Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.

Köping: Bärgslagsbladet.

Landskrona: Landskrona-Posten.

Linköping: Östgöten.

Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.

Lysekil: Lysekils-Posten.

Malmö: Skånska Aftonbladet.

Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.

Mjölby: Mjölby Tidning.

Mora: Mora Tidning.

Motala: Motala Tidning.

Nyköping: Södermanlands Läns Tidning.

Nässjö: Nässjö-Tidningen.

Piteå: Norrbottens Allehanda.

Skara: Skaraborgs Läns Tidning.

Skövde: Skaraborgs Läns Annonsblad.

Sollefteå: Sollefteå-Bladet.

Strömstad: Strömstads Tidning.

Sundsvall: Sundsvalls-Posten.

Säter: Sätters Tidning.

Söderhamn: Söderhamns Tidning.

Söderköping: Söderköpings-Posten.

Södertälje: Södertälje Tidning.

Sölvesborg: Sölvesborgs-Tidningen.

Tranås: Tranås Tidning.

Trälleborg: Trelleborgs Allehanda.

Uddevalla: Bohusläningen.

Ulricehamn: Ulricehamns Tidning.

Umeå: Västerbottens-Kuriren.

Upsala: Tidningen Upsala.

Vadstena: Östgöta-Bladet.

Visby: Gottlänningen.

Vänersborg: Elfsborgs Läns Annonsblad.

Västervik: Västerviks-Tidningen.

Västerås: Westmanlands Allehanda.

Växjö: Nya Växjöbladet.

Örebro: Örebro Dagblad.

Örnsköldsvik: Örnsköldsviks Allehanda.

Östhammar: Östhammars Tidning.

Pengar i Postsparbanken är Pengar i "Plånboken",

ty samma postsparbanksbok gäller vid *alla* postanstalter och sammanlagt intill 300 kr. pr kalendervecka utbetalas *utan uppsägning*. Ränta 4 %

Lösning.

Kryssordstävlan i n:r 25.

Vågräta ord: 1. Kniv. 4. Job. 6. Aska. 9. Dära. 11. Yrka. 13. Utopi. 16. Attio. 18. Tåg. 19. Masar. 22. Arg. 23. Gad. 25. Byx. 26. Ane. 27. Ha. 28. Ro. 30. M. m. 31. Rå. 33. Bona. 34. Säpa. 35. Os. 37. T. T. 39. Le. 40. Bo. 41. Ort. 43. Kap. 45. Rar. 47. Öde. 48. Örfil. 50. Lik. 52. Major. 54. Union. 56. Älta. 58. Epok. 59. Adla. 60. Nåd. 61. Sams.

Lodräta ord: 1. Krut. 2. Idoga. 3. Våp. 4. Ja. 5. By. 6. Akt. 7. Satan. 8. Avog. 10. Rim. 12. Rår. 14. Tåga. 15. Åsyn. 17. Irer. 20. A. B. 21. Ax. 24. Drott. 26. Amper. 27. Hjo. 29. Ont. 30. Mål. 32. Åbo. 36. Soda. 38. Taft. 40. Brio. 42. Rejal. 43. Kr. 44. Pi. 46. Alike. 47. Ömsa. 48. Ört. 49. Lup. 51. Knös. 53. Ola. 55. Nos. 57. An. 58. Ed.

Rektor *Anna Ekman*, Rockneby, och *Gunnar Karlson*, Postbox 1091, Stockholm 16, bli va vinnare av vardera 14 kronor.

Oraklet.

(Forts. fr. sid. 823.)

Ivar spratt upp ur djupa funderingar, när han fick syn på båten.

— Skepp ohoj, skrek han, och då ett huvud dök fram under bommen: — God afton, kapten... var har ni frugan?

Ansiktet tittade ett ögonblick, så ljusnade det igenkännande upp: — Hemma och lullar pojken! svarade han med skinande stolthet.

Ivar teg ett ögonblick och tittade, så frågade han:

— Kan skutan bära tre?
— Inte den här, men man skaffar sig en bättre.

— Är det så enkelt då...?
— Ja vars — när man har biskopen till morbror...

— Sicket ett orakelsvar, sade Ivar och såg på Netta.

— Biskopen till morbror...? Ja det är han som har det, svarade Netta och tittade igen...

Vid eftermiddagskaffet nästa dag, sade Ivar:

— Hör du Netta, skulle du ha något emot att flytta från stan?
— Hur så, Ivar?

— Föreståndarebefattningen vid avdelningskontoret i Ringdala är ledigförklarad. Lönen är större, och levnadsomkostnaderna ställer sig naturligtvis betydligt billigare än här. Det hör bostad till ovanpå banklokalen.

— O, Ivar, tror du, det finns hopp om att få den —?

— Mycket litet tyvärr — det är alltid många sökande till sådana platser, och för det mesta bli de besatta av någon, som har relationer i styrelsen...

En halvtimme därefter satt Netta på sin Crescent. Det var icke precis med några glada känslor hon styrde maskinen i riktning mot ett visst förnämt kvarter. Morbror Sten, som var den enda i släkten, som lyckats komma på riktigt grön kvist här i livet, var ytterst litet angelägen om att bli besvärad av anförvanter och misstänkte dem alltid för att vilja begagna sig av honom. — Men vad gör man inte för hustru och barn, tänkte Netta och trampade på.

Hon hade erinrat sig, att morbror Stens umgicks med direktörens i Ivars bank. Nu skulle förstås morbror få vatten på sin kvarn...

Det fick han också, och till tjänst varken kunde eller ville han stå — den vanliga rädsfan för påhäng och eventuella obehagligheter i en framtid sken igenom. Men Netta stod på sig —

Är Ni upphettad och trött?

Fukta en näsduk med »4711». Stryk därmed över pannan, bakom öronen och i armhålorna. Ni känner en ögonblicklig, underbar känsla av välgörande svalka.

No. 4711 Eau de Cologne

det gällde ju så gott som livet. Till slut tycktes hon dock ha uttömt alla sina bevekelseargument, och morbror beredde henne gärna en avskedspaus.

Netta satt några ögonblick tyst och tillintetgjord, men plötsligt rätade hon upp sig och satte upp ett alldeles nytt ansikte.

— Jag skulle inte ha vänt mig till morbror Sten, om jag inte blivit direkt tillrättad att göra det, fytrade hon av.

— Av din man förstås...
— Nej morbror, han har inte en aning om, att jag är här. Nej — det var en annan person.

Orden annan person uttalades med ett tonfall, som kom morbrodern att lystra till.

— Vem då, om jag får fråga?
Netta skakade på huvudet. Hennes leende verkade ytterst konfidentiellt.

— En viss orsak hindrar mig att säga hans namn — jag är bara i stånd att nämna, att det är en herre, som måste anses som ett fullständigt orakel...

— Orakel? Du uttrycker dig en smula besynnerligt, kära Antoinette.

— Kan väl vara, morbror Sten, men om morbror visste...

Netta såg sin morbror in i ansiktet med ett sådant säkert och välunderrättat leende, att han satte sig tillrätta igen i stolen.

— Jaa hm — jag kan ju alltid tala med Rydenfelt... hur var det du sa —? är din man en duglig och intresserad bankman —

*

”FÖDD:

En duktig pojke.
Ringdala den 14 februari 1929.
Antoinette och Ivar Vide.”

JURIDISKA RÅD.

Mot insändande av 2 kronor i frimärken besvaras under denna rubrik insända juridiska frågor.

Fråga: Tre syskon ha i arv efter sina föräldrar bekommit en fastighet, innehållande två precis lika lägenheter. Två av syskonen bo tillsammans i den ena lägenheten och erlagga i hyra 300 kr. pr år för densamma. Den tredje bor ensam i den andra lägenheten och betalar också 300 kr. pr år i hyra för sin. Nu anse de två sammanboende, att den tredje har större förmåner på sin lott, varför de anse att hyran skall höjas för dennes lägenhet.

Ha de två sammanboende rätt och i så fall hur mycket skall den tredje betala i hyra? Kommer eventuell höjning att tillfalla fastighetskassan, eller blir det de två syskonens privata inkomst? Om den ena av de två sammanboende syskonen avlider och testamenterar sin del till den andra efterlevande, hur blir då förhållandet?

Fullt rättvis.

Svar: Om fastigheten tillhör syskonen gemensamt till lika idella andelar,

om de hyror, som erläggas äro normala för orten,

samt om hyrorna inflyta till en gemensam kassa, som sedan delas lika

finnes ingen anledning att höja hyrorna vare sig för den ena eller andra.

Därest en av syskonen testamenterar sin andel till någon av de andra, inverkar detta icke på den tredjes hyresersättning.

Chokladkaka med kex.

Fråga: Jag skulle gränslost gärna vilja ha recept på en sorts chokladkaka, som jag fått en gång och som var utmärkt god. Jag har ej kunnat få något recept, men fått veta så mycket att den ej var bakad utan endast rörd med choklad och kokossmör och så var där iblandad någon slags kex. Den serverades till kaffe. Kanske Idun kan giva mig en beskrivning så vore jag tacksam.

Prenumerant.

Svar: 1 ägg, 4 matskedar kaka, 6 msk. strösocker, ¼ kg. kokossmör, kex.

Ägget, kakaon och sockret röras, det smälta men ej heta kokossmöret droppas i under noggrann rörning.

En form klädes med smörpapper, så att detta går upp på sidorna av formen. Ett lager chokladmassa och ett lager kex (små fyrkantiga passa bäst) nedläggas alternerande men så att översta lagret består av chokladmassa.

Får stå och stelna på kallt ställe, helst på is. Kakan skäres i skivor när den skall serveras.

Anm. Skulle blandningen un-

der rörningen skära sig, ihålles ett par droppar kallt vatten.

Frökenreformen.

Fråga: När infördes den s. k. Frökenreformen i Sverige?

Svar: På 1860-talet efter häftig agitation. Enligt denna reform skulle ogifta kvinnor av alla klasser kallas fröken, vilken titel förut endast tillkommit adliga ogifta damer. Det dröjde dock länge innan denna förändring vann allmänt burskap.

Engelska pepparkakor.

Fråga: Vore tacksam för erhållande av recept å verkligt goda och fina s. k. Engelska pepparkakor.

”Engelska Pepparkakor”.

Svar: 500 gr. sirup, 250 gr. brun farin, 125 gr. smör, 15 gr. pottaska, 750 gr. vetemjöl, 10 gr. stötta nejlikor, 20 gr. stött kanel, 30 gr. stötta pomeransskal, 5 gr. stött ingefära.

Sockret, sirupen och smöret kokas upp, pottaskan, utrörd i litet vatten, blandas i. När borneyren upphört hälls blandningen upp och mjölet och kryddorna röras i. Degen får sedan stå övertäckt till följande dag, då den kavlas ut och runda kakor uttagas, som sättas på plåtar och gräddas i ej för varm ugn. Kakorna bära kallna på plåten.

Angorakatt.

Fråga: Har en vit Angorakatt, 2 år gammal, kastrerad. Fäller hår ymnigt året om. Vore tacksam för råd mot härfällningen.

Helårsprenumerant.

Svar: Härfällningen beror nog på att katten får vistas för litet ute. Men för att ej ha så mycket obehag av håren bör katten underkastas en mild ryktning ett par gånger i veckan, varvid användes en ej för hård ryktborste.

Svenska dopnamn.

Fråga: Vore tacksam få uppgift på några vackra gamla svenska förnamn för flickor och gossar — ej alltför vanliga. Höra Orvar, Erling och Hildegun hit? Finns något uppslagsverk i hithörande sak?

Elisabeth.

Svar: Av de ovannämnda namnen är Orvar och Erling norska namn och Hildegun tyskt. Men många av de gamla namnen äro gemensamma för Norden.

A. Noreen har givit ut en bok benämnd *Något om våra förnamn*, som torde kunna tjänstgöra som uppslagsbok. — Här några gamla namn: Tord, Torgny, Rolf, Thorbjörn, Ansgar, Gudmund, Inge, Anund, Arild, Börje, Kettel, Stenkil, Olof. — Gudrun, Ingerid, Ragnhild, Ingegärd, Gärd, Estrid, Ursula, Berit, Birgitta, Ragna, Herta, Tova, Gunhild.

Gamla böcker.

Fråga: 1) Vad kan en bibel från Adolf Fredriks tid vara värd? Utgiven av Horrn-Salvius. 2) Vad kan Svenska Adels ärtartavlor, tryckta 1858, 1861, 1862, 1864, värderas till? Det är 4 exemplar.

Sally Elisabeth.

Svar: 1) Har knappast något värde, emedan efterfrågan därå är mycket ringa.

2) Något värde på dessa böcker kan ej anges utan att de visas i ett antikvariat. Lämna in dem till Klemmings antikvariska bokhandel för bedömande eller ev. avyttrande.

Rättelse: I frågoavd. i föreg. nr blevo ett par norska namn förvanskade: i st. f. Geiranyar skall stå *Geiranger*, i st. f. Otila *Otta*.

En riktig mor.

Det lilla leksakståget rullade i maktig takt genom landskapet och unga Viveka, som i ett par timmar suttit inklämd i det trånga andraklassbåset, rätade på sig och såg ut. Hennes ögon möttes av den grannaste oljefärstavla i rött och gräsgrönt. En hel liten by låg lägrad nere på slätten — man såg kyrkan med guldtopp i spiran på en höjd och prästgårdens brutna tegeltak mitt emot och robusta bondstugor och nystrukna lador, alltsammans kringgårdat av violetta åkrar.

Viveka måste plötsligt le för sig själv. Hon hade kommit att tänka på sin barndoms kära små leksakshus, som hon brukade ordna upp på matsalsbordet därhemma, det var just en sådan här liten by med kyrka i mitten och skolhus och ladugårdar med kor i båsen. Det var det käraste hon hade i sin barnkammare och hon hade massor av allting och var led åt det mesta. Föräldrarna tråkade ut henne med dyrbara leksaker. Hon hann aldrig gå omkring och riktigt längta efter någonting, förrän hon fick det. De voro så svaga för henne, därför att de voro gamla och hon var deras enda barn.

Här gled Vivekas tankar in på någonting, som de ofta sysslade med den senaste tiden och som orsakade henne en hemlig och gnagande oro. Hon var ju inte alls deras barn, inte riktig dotter till major och fru Bluhme, utan ett fosterbarn, som de tagit till sig, när hon var tre år gammal. Viveka hade råkat få höra det en kväll av en lössmynt hjälpru, som hade suttit och sladdrat med jungfrurna i köket. Ingen hade lagt märke till Viveka, som hade kommit ut i serveringsrummet och med återhållen andedräkt iysnat till alltsammans.

Hon var bara tolv år den gången och hon hade gått och burit på det ända sen dess utan att anförtro sin hemlighet åt någon. Och det var först sedan hon blivit fullvuxen, som tankarna på hennes okända föräldrar på allvar började sysselsätta henne. Viveka harmades på dem och längtade efter att få veta något om dem. Hon, som vuxit upp i ett övermått av ömhet, kände sig kränkt av den förmenta kallsinigheten hos dem, som bort älska henne mer än alla andra. I synnerhet dömde hon sin mor. Om hon också hade varit fattig och ensam, borde hon inte ha lämnat henne ifrån sig. Hur kunde hon veta, att de blevo snälla emot henne, de främmande människorna? Borde hon inte ha kämpat som ett lejon för att få behålla henne hos sig, om hon hade varit en riktig mor.

Viveka skulle aldrig ha haft en tanke på att gå till föräldrarna och fråga dem om någonting i denna sak — det skulle ha upprört och förskräckt dem — men hon önskade, att hon någon gång skulle få veta någonting, åtmin-

Erhålles överallt.

Varje dam kan bli vacker.

Alla beundra den dam, vars utseende präglas av hyns strålande friskhet — friska kinder och livsvarma, röda läppar betyda mer än de mest fulländade linjer.

I medvetandet härom vårda också damerna sitt utseende — men tyvärr icke alltid på det rätta sättet. Vanliga kosmetiska medel och sminker äro för grova hjälpmedel — de förmå aldrig geden rätta, naturliga touchen.

Men Khasana förmår det! **Khasana Superb-Crème** är en i sig själv orangefärgad pasta, som ger huden den utsökta, friska färg, vilken

Kvinnlig skönhet består främst i en frisk hy.

KHASANA-Superb-läppstift i guldhylsa
Kr. 1.25, eleg. skruvhylsa med dubbelstort stift Kr. 2.50, **Superb-Crème** i burk Kr. 1.50.

kännetecknar hälsan, och som verkar att vara fullt naturlig utan alla hjälpmedel. **Khasana Superb-Läppstift** förhöjer läpparnas röda färg utan att på något sätt förråda färgstiftet. Båda preparaten äro fullt vattenfasta, färga icke av sig på näsduken eller cigarettens, och kunna avlägnas endast med tvällödder. En användning är tillräcklig för hela dagen.

Pröva själv, och låt spegeln och Edra vänners beundran övertyga Eder om det överlägsna resultatet.

KHASANA

DR. M. ALBERSHEIM
FRANKFURT a. M. - LONDON

Superb

Generalagent: Riviera, 18 Kunsträdgårdsgatan, Stockholm, Tel. 5285, N. 118

stone om den ovärdiga mor, som hon i djupet av sitt hjärta dolde en skygg och förnekad längtan till.

Tåget, som den sista halvtimmen glidit lättjefullt fram över skenorna, stannade nu och stod stilla inne på en liten station. Konduktören ropade ut namnet och Viveka erinrade sig, att hon här hade ett längre uppehåll med tågomyte. Hon kunde använda tiden till att se sig omkring i den lilla småstad, som bredde ut sig

bakom stationen. Hon steg alltså ur och följde en trädkantad väg upp till ett litet torg. Vid dess ena sida låg ett hus med stentrappa upp till porten och klockhuv på taket. Hon förstod, att det måste vara stadens rådhus. Bakom torget gick en bro tvärs över en smal å, som buktade i ideliga krökningar förbi trädgården, där körsbärsträden stodo insvepta i vit blom.

Genom en tvärgata kom hon fram till åbädden. Små prydliga

röda hus hängde som svalbon ut över åkanten och speglade sig i det grumliga gröna vattnet. I trädgårdarna stodo narcisserna raka och styva och guldregnet vaggade i tunga klasar. Framför ett vitt hus med gröna fönsterluckor stannade Viveka och såg in över grinden. Från rabatterna på ömse sidor om den krattade sandgången lyste bjärtröda tulpaner och solgula pingstuljor och i den varma luften blandade sig doften av hägg och söt kaprifol.

Längst bort under träden skymtade hon en kvinnofigur av gips. Den hade näsan avslagen och en bit av järnställningen stack fram ur ena armen, där handen var borta. Åsynen av den halvt förvittrade bilden ingav henne en plötslig oförklarlig oro — hon visste med ens, att hon måste ha sett den förut någonstans, men var? Som hypnotiserad stirrade hon på den åldriga statyn, tills ljudet av steg, som knarrade över gruset, skrämde henne bort. Förvirrad gick hon vidare, fann en bänk under ett träd och satte sig ner.

Det var alldeles stilla omkring henne. Än kluckade svagt som av välbehag. Viveka satt och lyssnade till det enformigt sövande ljudet och tyckte att det upprepade sig som ett eko inom henne. Den stympade bildstoden, åns kluckningar och en gammal båts gistna knarkande utgjorde tillsammans en bild, som hon återfann någonstans i det undermedvetna likt ett halvt utsuddat minne, som oroad och förvirrade henne.

En gammal man i svart helgdagshabit kom långsamt gående utmed åbädden, stödd på en käpp. Han stannade vid bänken för att pusta, betraktade uppmärksamt Viveka och rörde vid hattbrättet.

"Ursäkta mig... är det inte en utöv Hallens döttrar, som är hemma?"

Viveka såg upp. "Nej", sade hon, "jag är främmande här i stan."

"Jaså... ja då såg jag fel... jag tyckte precis..."

Följande en plötslig impuls frågade Viveka: "Kan ni säga mig vem som bor där borta i det vita huset med gröna fönsterluckorna?"

"Ja... nu är det rådmannen... han Lundgren... men förr var det just Hallens änka och barn."

"Och vem var... Hallen?"

"Hå, det var ju han, som hade tidningen. Han ligger på körgårn han nu. Fattig var han i livstiden, men en gravvård har han fått på kullen och allting. Det styrde änkan hans om må man tro." —

Viveka reste sig och nickade åt gubben.

"Jag skall väl titta ett slag på kyrkan också", sa' hon och så började hon gå i riktning mot spiran, som hon såg sticka upp på avstånd över trädtopparna.

Den lilla trekantiga kyrkogården var omhändertagen av en låg vit mur. På en sidogång såg hon en grav övervuxen med klängrosor, hon gick dit, lyfte varligt undan rankorna och läste:

Här vilar i Frid
Per Emil Hallen
f. 12/6 1860. d. 2/II 1906.

och under

Kärlek reste värden.

Ja, sannerligen, tänkte Viveka, hade det inte behövts en stor och stark kärlek till för att kunna reda denna grav ensam — en fat-

Rekvirera
Lucks
"Kaffe-Reklampaker"

innehåller våra
båda kända specialblandningar
"Reklam" för frukosten 2 kg.
'Rydbergs' efter middagen 1/2 kg.

Kr. 11:40

sändes omgående *fraktfritt*.
Annonsen urklippt o. postad till
oss i *öppet kuvert* med ett *fem-
öres* frimärke, är allt som behövs.

Namn: .....

Adress: .....

PERCY F. LUCK & Co.

STOCKHOLM.

tig änka med flera barn. Hon gick och satte sig på en bänk, som stod alldeles i närheten, tog av sig hatten och lät solen badda hennes ansikte och hår med sina strålar. Hon satt stilla och slöt ögonen under det varma solflödet och kände en plötslig lust att bli kvar här bland de förtrollade trädgårdarna, de vita husen och de stillsamma människorna.

Lätta steg knastrade på sandgängen. Viveka öppnade ögonen och såg en dam närma sig graven där hon satt. "Hallens änka", tänkte hon och såg i detsamma upp i ett vackert blekt ansikte med oändligt sorgsna och milda drag. Och med ens greps hon av samma besynnerliga känsla av oro som förut inför den gamla statyn därborta i trädgården. En plågsam förnimmelse av någonting hon drömt, men inte mera kunde påminna sig. Den främmande böjde på huvudet, när hon gick förbi och Viveka besvarade hälsningen. Damen bar en rosenkruka i famnen, hon satte ner den framför stenen, vattnade den och klappade omsorgsfullt till jorden runt omkring. När hon slutat, gick hon bort och satte sig på bänken för att vila. Viveka, som aldrig skulle ha drömt om att tilltala en främling, greps plötsligt av ett oemotståndligt begär att tala till henne och höra henne själv tala. Hon vände sig emot henne och sade tveksamt:

"En vacker grav min fru har att vårda!" Den andra såg upp och log stillsamt.

"Ja", sade hon, "vi har gjort vad vi kunnat, mina barn och jag."

Med en närgångenhet, som förskräckte henne själv, fortsatte Viveka samtalet med en fråga:

"Min fru har många barn?"

Den främmande kvinnan svarade artigt:

"Jag har fyra döttrar..., ja, eller egentligen fem...!" Och när hon märkte den förvåning, som avspeglade sig i Vivekas ansikte, tillade hon:

"Den yngsta blev tagen till fosterbarn och kom tidigt ifrån oss."

"Åh..." Viveka vände sitt an-

sikte emot henne och hennes röst lät bönfällande och ivrig... "Min fru... ni måste ursäkta mig... kanske när jag talar om för er att jag också är ett fosterbarn... kanske ni vill säga mig hur det kom sig, att ni kunde lämna henne ifrån er... ni älskade henne säkert..."

Över det bleka ansiktet bredvid henne gick en hastig skälving och Viveka ångrade nästan sin fråga.

"Om jag älskade henne... jag älskade henne bara alltför mycket... och vad det berodde på, att hon kom bort, är snart berättat. En sommar kom ett barnlöst par hit till staden. De såg flickan, när hon lekte i trädgården, och blev förtjusta i henne. Kanske hörde de sig för om oss... jag vet inte... kanske fick de veta, att far låg sjuk just då och att det gick dåligt för oss med tidningen. De kom i alla fall till oss och bad att få ta henne till eget. Det var rikt folk och de skulle ge henne allt i världen. Frun grät och tiggde mig. Men jag sa dem rent ut, att jag inte hade något barn att avvara, och de fick gå. Året därpå kom de igen och då var jag änka. Och då hände det sig att den näst yngsta blev liggande i lunginflammation... det blev långt och svårt och sedan måste hon skötas på allt vis med än det ena och än det andra och jag visste mig till slut ingen råd. Så en natt

När *Ni* var ung,

kunde Ni kanske känna Er litet trött ibland av allt jaktet. Vad gjorde det? Krafterna kommo snart åter. Men nu, när Ni kommit in i medelåldern, märker Ni nog, huru åren börja ta ut sin rätt. Ni har icke längre den kroppens och själens spänstighet som i yngre år. Ni blir lätt trött och ofta känner Ni Er olustig och håglös. Detta är ett säkert tecken på, att kroppens återuppbyggande och reglerande krafter ej verka tillfredställande.

Förr eller senare måste Ni göra något för att återvinna hälsa och krafter. Gör det då i tid. — Börja med Phyllosan i dag! Det hjälper säkert Er, liksom det hjälpt så många andra. Phyllosan stegrar kroppens motståndskraft, förnyar blodet, motverkar åderförkalkning, minskar för högt blodtryck, stärker hjärtverksamheten och giver hälsa och ökad vitalitet oberoende av ålder.

Phyllosan framställes av växternas bladgröna enligt föreskrift av med. d:r Emil Bürgi, professor i farmakologi vid universitetet i Bern. Bladgrönans stimulerande inverkan på de blodbildande organen har bekräftats vid provningar å Farmakologiska Institutionen i Uppsala. Phyllosan tillhandahålles av apoteken i flaskor om 100 tabletter å kr. 4:85. Elefantens Droghandel, Stockholm.

PHYLLOSAN

fick hon feber igen och jag satt vid hennes säng och vakade. Och då med ens kom det för mig, att

jag inte var någon riktig mor. Att det var min självskhet, som hindrade min lilla flicka från att få det bra ställt för sig och att jag hållre höll henne i fattigdom och nöd än gav henne ifrån mig för att slippa sorgen. Och att det var orätt också mot de andra, som skulle få mera, när det blev en mun mindre att mätta... mot den lilla, som låg sjuk. Hela natten stred och kämpade jag med mig själv. Och dagen därpå gick jag till dem och sa' att de finge ta henne. De ville ge mig pengar, men jag sa' dem, att jag sålde henne inte, jag gav henne av kärlek. Och så tog de henne..."

Den talandes röst kom svag som en viskning.

"Men jag låg vaken om nätterna och stönade högt av saknad. Och när ett år hade gått, var jag en gammal kvinna med grått hår..."

Med en hastig rörelse strök hon näsduken över ansiktet, räddade på sig och drog sidensjalen om axlarna.

"Nej, kära någon, nu måste jag gå. De sitter och väntar på mig därhemma. Men ni ville ju veta... och..." Hon steg upp för att gå, men Viveka grep hastigt tag i henne och hejdade henne.

"Å... säg mig... bara en enda sak... om ni fick återse henne, om hon kom till er... nu... skulle det göra er lycklig...?"

Den gamla modern lyfte liksom avvärjande händerna.

GENERANDE HÄRVÄXT

hörtages på ett ögonblick smärtfritt utan att huden irriteras **MED ROTEN** medelst "Rapidenth". Rapidenth är ingen onyttig hårborttagningscreme utan förstör själva hårrötterna. Rapidenth, som är lagligen skyddat avlägsnar håren för alltid. Dr. med. Clasen skriver: "Denna metod är ouppnådd i fråga om effektivitet, absolut oskadlig och kan på det

varmaste anbefallas för avlägsnande av hår." Rapident Kr. 5:20. Dubbelförpackning Kr. 8:— Sändes diskret vid forskotts betalning franko eller mot efterkrav + Kr. 1:— genom

Schröder-Schenke
BERLIN W. 175, Potsdamer Str. 26 b.

"Nej... nej..." utbrast hon nästan lidelsefullt. "Ni förstår inte... det skulle ju inte alls vara hon... inte den lilla flicka, som jag bevarat i mitt hjärta under alla dessa år. Jag har hennes porträtt därhemma över min säng, var gång jag går ut, nickar jag adjö till henne, när jag kommer hem pratar jag med henne, jag frågar och hon svarar mig. Om jag fick se henne, sådan hon nu är, skulle det förstöra för mig minnet av det lilla barnet och jag skulle icke längre ha henne hos mig som förr... Nej, måtte hon förstå att hålla sig borta ifrån mig — det är det enda jag begär i gengäld för det offer jag gjorde för tjugu år sedan..."

Hon hade rest sig och stod framför Viveka, hennes milda ansikte var nu återigen alldeles lugnt.

"Ja, farväl då fröken... vi träffas väl inte mera..."

Hon hälsade vänligt och med ett litet leende. Viveka såg efter henne tills hon försvunnit genom gallergrindarna, så slöt hon ögonen och kände hjärtat dunka inom henne med dova slag. Ångestfullt trevade hon i sitt innersta efter visshet. Och plötsligt mindes hon... hon stod i syrenbersån framför den gamla statyn och betraktade den undrande. Det var sommar... solen sken... och en båt låg och knirkade i ån. Någon ropade: kom in lilla Vi!... Så slocknade bilden och hon sjönk ihop på bänken och grät hejdlöst — av lycka. ULLA ÖBERG.

En ny amerikansk författarinna, Elisabeth Madox Roberts, har i dagarna introducerats av Gebers Förlag med debutromanen *Prövotider*. Det är farmarnas liv i Kentucky hon skildrar med en konst, som fått lovord av den anglosaxiska kritiken. Men inte blott pressen utan även den amerikanska allmänheten visade sig omedelbart uppskatta denna roman, vars unga författarinna inger både respekt och förtroende. Säkerligen skall också *Prövotider* vinna anklang bland den svenska allmänhet, som önskar en sympatisk och vacker berättelse om ett livsöde, där livets avgörande och bärande faktorer dominera.

Fånga det levande livet i "levande bilder"!

Med en modern amatörkinekamera är det icke svårare att »filma» än att taga vanliga fotografier.

Låt oss visa Eder några av de nya apparaterna, små underverk av precision till förvånande facila priser, alla försedda med fjäderverk, så att Ni slipper veva filmen.

Se här ett par exempel:

Pathé Motocamera för 9 1/2 mm smalfilm ..... Kr. 175:—
Agfa Movex för 16 mm smalfilm ..... " 230:—
Zeiss Ikon Kinamo för 16 mm smalfilm ..... " 250 —

Dessutom föra vi naturligtvis en utomordentligt stor sortering i vanliga amatörkameror.

Begär illustrerad katalog.

FORSNERS A.-B.

KLARABERGSGATAN 44 - STOCKHOLM

Filial: STORGATAN 8, ÖREBRO.

IDUNS HUSHÅLLSSIDA

REDIGERAD AV ANNA SCHENSTRÖM, GUNILLASKOLAN, UPPSALA.

Den omtänksamma

husmodern

väljer

FALU-ÄTTIKA

SPÅNBAKELSER OCH ANDRA GODSAKER FÖR DESSERTEN.

Sommarens efterrätter utgöres ju lämpligast av frukter och bär. De kunna ju många gånger med fördel serveras råa, men vi servera dem även gärna i form av kompott, kräm eller soppa eller som fyllning i tårter, puddingar och pajer. De serveras även som grundstomme i eller som bihang till glacer och gelé. En del av dessa rätter t. ex. råa bär med grädde, kompott, krämer, soppor och glacer vinna i smak, och rätterna bli fylligare om de serveras med några lämpliga kakor. Här till lämpar sig, som känt, mandelkakor särskilt väl, och dessa kunna tillagas i en mängd olika former. Men även enklare bakverk, torra småbröd eller sockerkakor av olika slag användas flitigt som dylikt "tilltugg". Nedan ges utförliga beskrivningar på några bakverk lämpliga att använda på ovannämnda sätt, en del av dem mera lämpade för vardagens och andra för festmåltidens matsedlar.

Även införa vi beskrivning på huru man på enkelt sätt kan bereda konfekt själv, vilket kan komma till användning vid "högtidliga" tillfällen under landsvistelsen.

Äkta mandelspån.

125 gr. sötmandel, 125 gr. florsiktat socker, 1 liten äggvita, 2-3 ark oblat.

Kristyr: 1 äggvita, 1-1½ kkp florsiktat socker.

Till garnering: 30 gr. sötmandel, 10 gr. pistacie-mandel, 100 gr. syltade apelsinskal, 100 gr. sukat.

Mandeln skällas, drives genom mandelkvarn och stötes i stenmortel tillsammans med sockret. Under tiden tillsättes lätt söndervispad äggvita (ej skum) i små portioner och icke i större mängd än att massan blir formbar, d. v. s. man skall kunna rulla en smidig och slät kula av smeten. Oblaten klipptes i avlångt fyrkantiga bitar, lagom stora till spånbakelser. Mandelmassan bredes med kniv ut i tunt lager på oblaten, och bakelserna placeras sedan bredvid varandra på en böjd plåtskiva, se bilden. Denna sättes in i svag ungsvarme, tills mandelmassan blir ljust rostfärgad. Till kristyren

Ät mer fisk!

En billig och hälsosam fiskrätt, bekväm att taga till är

Fyrhornets Fiskbullar

Tillverkade av utsoekt färsk råvara.

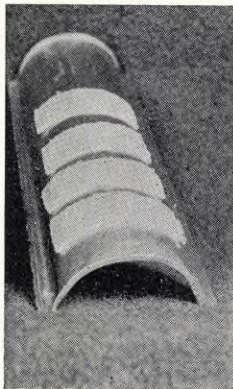
Utom den vanliga kvaliteten - Gul etikett - finnes alltid i lager i fiskbullar i

Champignonsås, Tomatsås och Hummersås.

arbetar man äggvitan lätt med silversked och tillsätter sedan under ständig och jämn rörning nysiktat pudersocker, tills massan blir så fast, att den stannar på skeden, när man lyfter upp denna. Sötmandeln och pistacie-mandeln skällas och finhackas och blandas med frukten, som likaledes skurits i ytterst små tärningar. De nygräddade bakelserna bestrykas med tunnast möjliga lager av kristyren och beströs med fruktblandningen. Bakelserna få här efter stå och torka eller insätts i svag värme en stund, och äro sedan färdiga att servera.

Oglaserade mandelspån.

125 gr. sötmandel, 125 gr. florsiktat socker, 1 liten äggvita, 2-3 ark oblat.

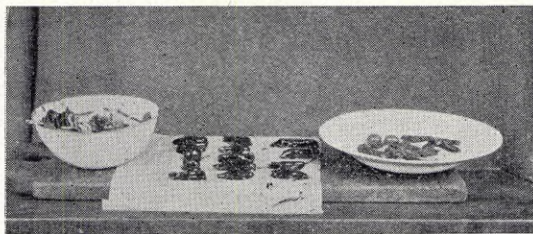
Spånbakelserna gräddas på särskilt härför avsedda plåtform.

Mandeln, som icke skällas, behandlas i övrigt som i föreg. recept till en smidig massa, som bredes på oblat, beströs med grovt hackad sötmandel eller tunna mandelstrimlor och gräddas på spånbakelseform som i föreg. recept.

Gelébiskvier.

125 gr. sötmandel, 125 gr. florsiktat socker, 1 äggvita, 2 ark oblat, 1 msk. röd vinbärgel.

Mandelmassan beredes som beskrivits under "Äkta mandelspån". Oblaten klipptes i 3 cm. breda band, och dessa placeras på plåt. Massan drives genom sprits- eller garneringsspruta, och tre rullar läggas

Chokladkonfekt beredes med fyllning av fikonstrimlor och vindruvor.

intill varandra på oblaten. Litet gelé spritsas i två ränder mellan rullarna, och kakorna sätts in i medelvarm ugn att gräddas. De skäras sedan i lagom långa bitar.

Sockerspån.

2 ägg, 90 gr. socker, 60 gr. vetemjöl, 1 tsk. citronsaft.

Ägg och socker vispas tillsammans, vetemjöl och citronsaft tillsättes. Smeten bredes ut i långa smala band (c:a 2x12 cm.) på väl rengjord och väl smord plåt. Kakorna gräddas lätt i varm ugn och rullas omedelbart runt en käpp, så att de komma att få formen av sågspån. De skjutas av käppen. Formningen måste gå raskt, då kakan annars hinner stelna, så att den sedan ej går att rulla.

Fina plättbakelser.

2 ägg, 100 gr. socker, 150 gr. smör, 80 gr. vetemjöl.

Till garnering: pärlsocker och sötmandel. Smöret smältes, får svalna och röres smidigt. Ägg och socker vispas tillsammans, tills blandning

ÖRGRYTE KEMISKA

KUNGL. HOVLEVERANTÖR
GÖTEBORG

UTFÖR ELEGANT

KEMISK TVÄTT

och **FÄRGNING**

Ombud å de flesta platser i Sverige. Gods kan även insändas direkt under adress Göteborg.

Klänningar

Dräkter

Kappor

Kostymer

Uniformer

Överrockar

Mattor

Gardiner

Draperier

Täcken

Filtar

gen blir pösig. Det rörda smöret arbetas in, och sist tillsättes mjölet.

Smeten lägges i tunt lager i väl upphettad och smord plättlägg. Kakorna gräddas ljusgula i medelvarm ugn och läggas direkt ur laggen över en käpp, så de bli böjda.

Enkla plättbakelser.

2 ägg, 100 gr. socker, 80 gr. vetemjöl, 1-2 msk. grädde.

Ägg och socker vispas ihop; vetemjöl och grädde tillsättes. Smeten bredes ut i smord plättlägg och behandlas som i föreg. recept. Det är viktigare än i föreg. recept att kakorna göras tunna.

Silverkaka.

(Bra att använda, när man har fått äggvitor till övers).

7 äggvitor, 250 gr. socker, 110 gr. vetemjöl, 1 msk. potatismjöl, 125 gr. smör, 25 gr. sötmandel.

Äggvitorna slås till skum, och sockret tillsättes så småningom. Mjölet arbetas in, och sist inblandas det smälta och väl avvalnade smöret. En slät avlång brödform smörjes väl och beströs med skällad och hackad sötmandel. Kaksmeten lägges i formen och gräddas i medelvarm ugn.

Chokladkonfekt.

För beredning av god chokladkonfekt fordras att man anskaffar blockchoklad av prima beskaffenhet. Sådan kan man erhålla i välförsedda speceriaffärer eller konditorier eller direkt från någon chokladfirma.

Vid användning av blockchoklad bör man dela den i små bitar och lägga den i en spillkum av emalj eller porslin. Man bör sedan ha en kastrull som är lagom stor för spillkummen, så att denna kan placeras som lock över (d. v. s. nå till hälften ned i) kastrullen. Man fyller kastrullen ungefär till hälften med vatten, sätter över spillkummen med lock på och låter vattnet koka upp. Omedelbart efter uppkoket lyfter man kastrullen av elden och arbetar chokladen grundligt med en sked eller gaffel, då den inom kort blir flytande. Det är viktigt att tillse,

Skultuna
1607

Kronan och stället
garanterar kvaliteten

Skultuna

svetsar kärflänsen, som
därför blir orubbad.

EKSTRÖMS

VANILIN-SOCKER

VAR SKOLA VI GÖRA VÅRA INKÖP?

En lättbesvarad fråga-läs Idun

BAGERIER:

LEKSANDBAGERIET

Nybrogatan 69.

Moster Lottas Brödbod

Birger Jarls gatan 53

BAND, SPETSGARNITYR OCH SCARVES:

Sucksdorffs Bandhandel

Hamngatan 38.

FOTOGRAF:

SANDELS JOR

Drottningg. 27, 4 tr. hiss. Tel. N. 93 29

GARN & HANDARBETE:

Systrarna Hultgren

Birger Jarls gatan 13, 2 tr.

MODEMAGASIN:

Firma Gerda Janson & C:o

Inneh.: Ebba Olson & Gerda Janson. Drottninggatan 45.

OPTIKER:

Clara Ekström

Jakobstorg 3

parfymeri AROMA

kungsgatan 13

SKODON:

JERNS

DROTTNINGGATAN 35

SMÖR, OST, ÄGG:

Ph. Engfeldts Smörfaffär

Östermalmstorg 2

SNÖRMAKERI:

Mattssons

KLARABERGSGAT. 52

SPETSAR:

De Förenade Spetsfabrikernas

FÖRSÄLJNINGLOKAL

Grevturegatan 13

Gör ett försök

med Småryds Fruktättika

Yppersta mat-, bords- och konserveringsättika.

Rekommenderas av läkare.

Är trots all konkurrens

främst bland putsmedel för koppar o. mäs sing.

SILKESSTRUPOR

uppmaskas o. lagas fort o. billigt.

HALLDINS ATELJÉ

Malmstillnadsg. 48 A, 2 tr. Sthlm.

Svält ej

Edra rumsväxter, giv dem "Plantagen", ett på vetenskaplig grund sammansatt koncentrerat växtnäringssalt. Garanterat äkta endast på originalburkar. Erhålls hos Kemikalie-, Frö- & Blomsterhandlare.

att icke minsta vattendroppe och icke ens vattenånga får nå chokladen, ty då smular den sig gärna. Skulle detta vara fallet kan man försöka tillsätta litet kakaofett (fås på apotek). Så snart chokladen är smält, kan man taga den av kastrullen, såvida man ej skall handskas med den länge, då det kan vara förmånligt att alltjämnt ha den över den varma vattenången.

Som fyllning i chokladkonfekt har man mycket att välja på t. ex. mandelmassa, knäckta nötter av olika slag, marmelad, syltade apelsinskal, naugat, ananas, annan frukt m. m.

Skär t. ex. syltade apelsinskal i långa smala strimlor, skrapa bort så mycket som möjligt av saften och doppa dem en och en i den smälta blockchokladen. Tag upp dem med två små silvergafflar, låt dem rinna av ett ögonblick och lägg dem sedan bredvid varandra på s. k. smörpapper. Låt dem sedan ligga och lufttorka, tills chokladen stelnat, då lossna de lätt från papperet.

På samma sätt förfar man med annat lämpligt fyllnadsmaterial, se bilden.

IDUNS KÖKSALMANACKA

(28 juli—3 augusti.)

SÖNDAG. Frukost: Förlorade ägg med kokta blandade grönsaker; smör eller margarin, bröd, ost, ansjovis, rädisor; kaffe eller te, vetebröd. **Middag:** Slottstek med sallad av tomater; gurka och grönsallad, vinbärgelä, säs och potatis. Kokta haricouverts med rört smör. Romtårta med hallon.

MÅNDAG. (Makaronidag.) Frukost: Griljerad salt lax med stuvad spenat; smör eller margarin, bröd, ost, ansjovis, rädisor; kaffe eller te, vetebröd. **Middag:** Kokta spagetti med riven ost, tomatpuré och köttstuvning. Krusbärskräm med mjölk.

TISDAG. Frukost: Ansjovisbröd, smör eller margarin, bröd, ost, rädisor; kaffe eller te, vetebröd. **Middag:** Kokta skinkrullader i vin med stuvad ägg och grönsallad. Fil-mjölk med stötta pepparkakor.

ONSDAG. Frukost: Små prinskorvar med pepparrot och stuvad potatis; smör eller margarin, bröd, ost, rädisor; kaffe eller te, vetebröd. **Middag:** Kott kall sik med gurka och dill samt nykokt potatis. Bananfromage.

TORSDAG. Frukost: Omelette med potatis och skinka; smör eller margarin, bröd, ost, rädisor; kaffe eller te, vetebröd. **Middag:** Spenatsoppa med ostsmörgåsar. Risgrönskaka med färsk hallonsylt.

FREDAG. Frukost: Postflingor med mjölk och bär. Spicken sill med gräslök, sur grädde och kokt potatis; smör eller margarin, bröd, ost, rädisor; kaffe eller te, vetebröd. **Middag:** Kott kalvkött med rå morotsallad, sötsur säs och potatis. Jordgubbar med grädde.

LÖRDAG. Frukost: Ägg i brödkrans med stekt svamp; smör eller margarin, bröd, ost, rädisor; kaffe eller te, vetebröd. **Middag:** Stekt gädda med krusbärsås och potatis. Syltomelette.

Romtårta med hallon (för 6 pers.). Sockerkaka: 4 ägg, 150 gr. socker, 30 gr. vetemjöl, 30 gr. potatismjöl.

*Indränkning: 3 msk. rom, 2 msk. vatten.

Romkräm: 3 dcl. grädde, 2 msk. socker, 3 äggulor, ½ tsk. potatismjöl, rom efter smak. **Chokladglasyr:** Blockchoklad eller 100 gr. pudersocker, 2 msk. vatten, 2 msk. kakao-pulver.

Till garnering: hallon.

Beredning: Socker och ägg vispas kraftigt ½ timme, därefter tillsättes mjöl. Kakan gräddas i medelvarm ugn. Då den kallnat indränktes den med rom. Till romkrämen sjudes alla ingredienserna i en kastrull, tills krämen tjocknar, den sättes sedan att kallna. Sockerkakan delas och fylls med kräm. Den glaseras med chokladglasyr och garneras med tätt lager av färsk hallon.

Ansjovisbröd (för 6 pers.). 12 vetebröds-skivor, 1 dcl. grädde, 1 ägg, 1 kkp st. skorpor, 24 benade ansjovisar.

Till kokning: kronolja.

Brödskiivorna doppas i grädde och därefter lägges på varje brödskiiva två ansjovisar i kors. Skivorna penslas med uppvispat ägg samt vändas i skorpbröd. De lägges sedan i kokande olja, tills de bli gulbruna. Serveras omedelbart och gärna med flottyrkokt persilja.

Torra vackra persiljekvistar sänkas i den heta oljan några minuter.

Kokta skinkrullader i vin. Tunna stora skivor av vanlig rökt skinka rullas och lägges eller ställas tätt i en kastrull. En lag av hälften vatten och hälften vitt vin hälls på, så det står till hälften av skivornas höjd, varefter dessa få koka med tätt slutet lock c:a 10 min.

Kott kall sik med gurka och dill (för 6 pers.). 1—1½ kg. sik, ättika, salt, vatten.

Säs: 75 gr. smör, 100 gr. mjöl, 3 dcl. mjölk, fiskspad, 2 knippor dill, 1 knippa persilja, ½ gurka, 2 msk. kapis, (syltlök), ättika, socker, salt, vitp., äggulor.

Siken flås och tages ut i filéer. Dessa gnidas in med ättika och salt och kokas mjuka i kort spad. De få rinna av och lägges upp på serveringsfat att kallna. Smör och mjöl fräses tillsammans i en kastrull, mjölk och fiskspad spades på till en tunn stuvning, som får koka 10 min. När mesta hetan gått av, inarbetas äggulorna, varefter finhackad dill och persilja samt gurkor skuren i tärningar eller strimlor samt indränkta i ättika tillsättes. Säsen smakas av med ättika, socker, salt och vitp. samt bredes över fisken på fatet. Anrättningen beströms med kapis och garneras med gröpsalladsblad.

Banan-Fromage. 4—5 bananer, 1 paket Hallon Jell-O, 4 dcl. vatten, 3 dcl. tjock grädde.

Beredning: Bananerna skalas, skäras i bitar och passeras. Vattnet kokas upp och slås över gelépulvret, blandningen omröres, tills pulvret är fullkomligt upplöst. Då geléet börjar tjockna, vispas det kraftigt med stålvisp, tills massan är pösig, varefter bananpurén tillsättes. Sist iblandas den till hårt skum slagna grädden. Blandningen slås i vattensköld form och ställs på kallt ställe. Då puddingen stelnat, stjälpes den ur formen, garneras med bananbitar och serveras med hallonkompott eller vispad grädde.

Rå morotsallad. 4 morötter, 2 äpplen, saften av 1 citron, 1 msk. socker (el. honung), msk. kronolja.

Morötterna ansas och rivs på rivjärn. Äpplena behandlas på samma sätt. Morötter-

Välkommen nyhet

för Husmödrarna!

KARSTENS SKORPOR

även i 50-öres

förpackning försäljes i c:a 300 livs-medelsaffärer i Stockholm med förteckning samt hos

A/B WESTERDAHL & KARSTEN
Kungl. Hovleverantör.

KVALITET - VALUTA

VÄVSKEDAR

av rostfritt material. Obs. denna fördel! Skyttlar, spännare, solv m. m. för hemslojd.

NYHET! alla väverskor bör "BOBIN" köpa vår patenterade bobin-växel. Begär vår nya illustr. katalog och prisuppgift. Sändes gratis.

A.-B. Borås Mek. Väfskedsfabrik
Rikst. 1028. Borås. Rikst. 1028.

Hovmanicuristen JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk. Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

HUSMODERNS Tvättinrättning
Shéelegatan 13, Sthlm
Tel.: Kungsh. 9499.
Specialité:
Tvätt, torkning och mangling.

Näring i en eller annan form är nödvändigt för allt organiskt liv. Edra krukväxter behöva **Nutrigén-Hesselby-blandningen**, ett av fackmän utöperimenterat närsalt. Finnes i alla frö-, färg- o. kemikalieaffärer.

STADSHUSMODELLEN
Elegant nyhet.
Finnes i de flesta
GULDSMEDAFFÄRER

majonnäs
i helg och söcken är den förståndiga husmoderns paroll Tillredes lätt och behändigt
med
REYMERSHOLMS KRONOLJA

I U. S. A.

hava myndigheterna godkänt den utbildning i massage och sjukgymnastik, som lämnas vid Göteborgs Gymnastiska Institut, Göteborg, och efter erhållet avgångsbetyg kan därför lösnings praktik där utövas av såväl manliga som kvinnliga sjukgymnaster. Ny kurs börjar den 10 September. Skriv och begär vårt illustrerade prospekt. Försäkra Eder i god tid om plats vid kursen.

Garratts Hall Banstead

in Surrey, England.
A first class finishing School for girls of position. Beautiful grounds. Riding, Art, Music. Address to the Principal.

Kvindelige Gartnerelever

modtages i Frk Inger Graaés Handels-gartneri Nysted, Lolland, Danmark.

na, äpplena, citronsaften, socker och olja röres väl tillsammans får stå ½ timme och serveras omedelbart.

Ägg i brödkrans med stekt svamp (för 6 pers.). Ett vetegröd, 6 ägg, 1 burk champinjoner, 40 gr. smör, 1 kn. hackad persilja.

Vetegrödet skäres i c:a fyra centimeters tjocka skivor; dessa tagas ut med runt mått av ett vanligt dricksglas diameter, och utvändigt putsas brödet av jämnt, så att man får en brödring av 1 cm:s tjocklek. Sex sådana ringar placeras på smord plåt och rostas i ugnen. När de svalnat något lägger man dem på eldfast fat eller i gratinlåda och håller försiktigt ett ägg i varje ring. Dessa gräddas, tills vitan stannat. Champinjoner hackas fint, fräses i smör tillsammans med finhackad persilja och strös på varje ägg.

Vem gråter?

Sommarberättelse av EBON.

En del ungdom och en del äldre personer från en närbelägen stad voro på besök i ett lantbrukarehem. Det var en förtjusande sommardag. I trädgården blommade allehanda blommor. Särskilt en stor, härlig kaprifolium-buske, som täckte en halv vägg.

Men det var inte i trädgården gästerna höllo till, utan inne i rummen, där det dansades av glatta laget. Och de som inte dansade sutto inne i rummen och pratade.

Man hade för länge sedan ätit och fått ved förtäring man skulle ha. Nu såg det ut som om ungdomen blev trött på dansen. Och sen blev det tal om uppbrott. Ute

SVENSKA TRYCKERI- AKTIEBOLAGET

STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54
Tel.: Norr 32955

Filialen: Riddaregatan 17
Telefoner: 72565. N. 6 47

Utför alla slags

Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck

var det alldeles kolmörkt. Värden på stället sade: "Jag kan omöjligt taga ut hästarna nu och köra de resande till staden i detta mörker. Ni får stanna tills det börjar ljusna. Ni får fortsätta att dansa och prata." Och det gjorde de flesta.

Nu var bland gästerna en ung flicka, som inte tyckte överflödigt mycket om att dansa, ty hon blev trött. Hon gick ut i trädgården. Hon var rätt romantiskt anlagd, hon både läste gärna romaner och skrev dessutom litet. Nu gick hon och filosoferade i den mörka trädgården, som inte var så mörk, när man hade gått litet därute. Och o, vad den kaprifoliumbusken doftade, där den stod daggstänkt och ljuvlig. Emellertid kunde hon inte gå och spankulera ute i trädgården längre, ty hon både frös och var sömning. "Jag kan väl finna ett mörkt rum någonstades, där jag kan vila i någon vrå", tänkte hon. Och så fann hon "kistekammaren". Jag vet inte om mina läsare känna till ett sådant rum. Där står fullt med kistor, vari husets flit förvaras, räcker av alla slag, dynvar etc. etc. Här var mörkt och tyst och i ett hörn låg en del dynor uppstaplade. Här satte sig vår lilla sömninga fröken, vi kunna kalla henne Eivor. En stol fann hon, som hon satte sig på och så lutade hon sig mot de där uppstaplade dynorna. Säkert skulle hon plötsligt sovit med detsamma, om hon inte hade hört gråt och snyftningar från ett annat hörn av kistekammaren.

Eivor hade ett vekt hjärta. Hon kunde inte se en smärta utan att försöka att mildra den. Och hon var inte rädd för att tala till människorna. Nu sade hon ut i mörkret: "Vem gråter?"

Och ur mörkret svarades det: "Den olyckligaste människa på jorden."

"Bikta er för mig, det är mörkt, så jag ser er inte. Och ni ser inte mig. Kanske kan jag råda er", sade Eivor.

Och så fick hon höra ur mörkret en lång, underlig historia, allt för lång att här relatera.

När Eivor hört allt satt hon tyst och tänkte på det hon hört. Så till slut sade hon: "Ni skall förlåta honom, när han i alla fall älskar er och ni älskar honom, och både hans föräldrar och edra föräldrar vilja att ni, trots allt, gifter er med honom. Allt det mörka skall ni glömma. Det skall till sist bli ljust omkring er. Och nu, min lilla okända vän, smyg er nu bort, innan morgonen visar er mina drag, eller mig edra. Säg nu ingenting, utan gå tyst och stilla."

Den okända gick. Och Eivor satte sig tillrätta att sova. Då människorna kommo in i rummet var det klar dager, hästarna voro förspända och de gäster som skulle skjutas till staden hade ytterkläderna på. Alla de som bodde i närheten hade gått.

Eivor hade sovit. Hon visste knappt om hon hade drömt den där bikten eller det varit verkligt.

Men efter några månader fick hon höra talas om ett ståtligt bröllop, som frun på lantgården varit med om och om detta giftermål hade det varit mycket tal.

Efter ett år blev Eivor jämte andra bjudna på stort gille på den där lantgården. Där blev hon presenterad för de där gifta människorna. Den unga frun uppsökte Eivor, ute i trädgården, just vid kaprifoliebussen, och viskade till henne: "Tack! Jag känner på mig att det var ni, som i mörkret tröstade mig. Ni var det, som förde mig och min lycka i hamn. Utan er hade jag kastat bort min lycka. När femtio år äro gångna kan ni få omtala detta, ja, skriva ner det, om ni vill."

Ja, nu äro femtio år gångna och nu är historien skriven om bikten i kistekammaren.

På livets fest.

Överallt är det yster glädje och sprittande liv. I den stora festsalen, vars bord digna under riktiga mängder mat och dryck, tränges en skara ungdom under skratt och skämt. Från rummet bredvid ljuder eggande musik och hörs taktfasta steg; där går dansen i virvlande fart vid musikens rytmiska toner.

Ute i parken tävla kraftiga ynglingar i manliga idrotter, medan de unga kvinnorna plocka blommor och vira kransar åt den älskade. Bland de hundraåriga träden vandra ungdomar par efter par under tal om kärlek och löften om evig trohet. Där är kyssar och famntag, förtroliga viskningar, glada röster och klingande flickskratt.

Men bland skaran av unga skrider tyst och stillsamt en dyster och allvarlig gestalt. Han går oupphörligt; från salen, där mat och vin bjudes, till balsalen, därifrån ut på lekplatsen och tävlingsbanan, in bland tuskarna och träden — dit somliga dragit sig undan två och två för att få vara ostörda — och in i festsalen igen...

Varhelst den tyste går fram, lägger han varsamt sin hand på människobarnens hjassa. Några se honom och försöka fly undan, men förgäves. De spänstiga musklerna bli liksom förlamade, och benen bära ej ens den kraftigaste yngling, då han söker undkomma. Andra bli ej varse den sällsamma gestalten förrän han berört dem själva, och dessas anleten förvidras av smärt-sam bestörtning över den förändring, hans hand åstadkommit.

Ty var och en, vars huvud vidrörts av skepnaden, undergår en märklig förvandling. Svarta lockar bli vita som snö och falla av, ögonen bli matta och glanslösa, kroppen sjunker ihop, hållningen blir slapp och lutande, rörelserna osäkra. Männen bli till groteska karrkatyrer av stt forna jag och de unga kvinnorna till gamla gummor med vassa drag och skrikig stämma, kantiga former och magra, klokliska händer. All styrka och fågring är

femina.

Kurser på 3 månader, 6 och 4 veckor i klädsöm, linnesöm, barnkläder och montering samt 8 mån. kurs i yrkesmässig sömnad med avgångsbetyg.

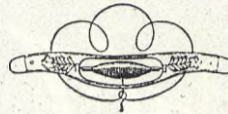
Höstterminen börjar 2 sept. Prospekt på begäran.
Engelbretsgatan 5, Stockholm. Tel. 20 12, Norr 20 66.

Teleborgs Hjälpension för Flickor

å Teleborgs Slott invid Växjö. Undervisning enl. flickskolans kurser t. o. m. 8:de klassen. Särskild kurs i språk, konst- och litteraturhist., musik, hushåll och sömnad. Alla ämnen valfria. Individuell undervisning. Infödda språklär., konservatorieutbildad musiklär., exam. skolkökslär. Pensionsavgift 2,000 kr. pr läsår. Höstterminen börjar den 30 aug. Prospekt på begäran.

Elsa Kjellander-El Kirsh, Teleborg, Växjö. Rt. 199.

Johanna Brunssons Vävskola

Grundad 1873.

Utbildar Vävlarinnor och Yrkesutövare och håller kurser i Hemvävning. Höstterminen börjar 2 sept. — Stockholm, Kungsg. 70, 2 tr. hörn. av Vasagatan. ALMA JACOBSON.

Upsala Läns Hemslöjdsförenings Kvinnl. Slöjdskola,

UPSALA.

Yrkeskurs i vävning och kurser i hemvävning börja 15 sept. Frielevplatser. — Begär prospekt.

Vid Vartorps Husmodersskola

börjar nästa kurs d. 4 sept. Underv. i matl. bakning och handarbete. Prospekt o. upplysningar mot porto, adr. Gamleby. AMELIE CARLSTEDT. EMY RAPPE. f. d. lärarinnor vid Facksk. för Husl. Ekonomi, Upsala.

Elisabeth Östmans Husmoderskurs

GRUNDAD ÅR 1902.

Kursen börjar tisdagen den 3 sept. kl. 12 midd. Prospekt och närmare upplysningar på begäran Klarabergsg. 42, Sthlm. Tel. 20 35. ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND. Norr 93 02.

Strengnäs Husmodersskola.

Ny kurs för bild. flickor fr. 1 sept.—15 dec. Undervisning i finare o. enkl. matlagning, bakning, konservering, födoämneslära, linne- o. klädsöm, m. m. Gott hem. Modern villa m. ljusa, trevliga cleverum och arbetslokaler. Prospekt, ref. mot porto gen. Fru M. BRAUNE, Strengnäs. Tel. 898.

S:t Sigfrids Skolhem för gossar, Råppe.

Härligt läge på småländska höglandet. Skickl. lärare med akad. exam.; 1 lärare för var fjärde elev. Tysk och engelsk konversation. Rörliga klasser. Koncentrationsläsn. Sport och idrott. Enda skola i Sverige som prep. för Engl. Publ. School. Årsinackord. för elever med föräldrar bosatta utrikes. Synnerl. varmt rekomm. av läkare och andra mälsmän. Psykiskt defekta eller vanartade elever mottagas ej. Skolan börjar sitt 10:de läsår d. 31 aug. Fyra platser lediga för höstterminen i de lägre klasserna. Prosp. och ref. genom

ANNA ULLMAN, f. Albin.
Honours dipl. L. L. A. Exam. St. Andrews Universitet, Scotland.
Rikstel. Växjö 432. Post. Råppe.

förbi; kvar är bara en anskrämlig ruin.

För alla synes den ödesdigra mannen komma oväntad. Få ha hunnit taga för sig något av vad festen har att bjuda på av kärlek och vin, av dans och lek. Ändå färre ha erövat en lagerkrans, innan styrkan försvann vid främlingens beröring. "Du kom allt för snart", synes alla vilja förebrå honom. "Festen har ju nyligen börjat."

De olyckliga se med sorg och saknad på dem, som ännu ej undergått förvandlingen, varefter de, tysta och förkrossade, lämna dansen och leken och tävlingarna. De gå ut, bort...

— Vem är främlingen? frågar någon.

— Det är Alderdomen, svarar

en annan. Därför kan ingen undfly honom. — — —

I väster skymtar en kyrkogård med resliga almar. Dit stappade, som vidrörts av Alderdomens förhärjande hand. Det vilar en blid, försonande dager över de dödas hemvist. Och där, i de höga trädens skuggor, som förlängas i solnedgången, lägga sig de gamle ned för att i minnet åter uppleva den ljuva ungdomstiden och undra över dess korta saga. Lidelsernas eld har slocknat, långtan bränner inte mera.

En susande vind söver de trötta och förvandlar deras kroppar till stoft — men ur stoftet spirar nytt liv.

Vid ungdomens och livets fest går Alderdomen sin eviga rond.

Magnus Nilsson.

Dugande lärarinna sökes till en Mönsterritningskurs

under september månad i
JOHANNA BRUNSSONS VÄVSKOLA, STOCKHOLM.

Ett finfint resultat
får Ni av syltningen, om Ni använder
Svenska Sockerfabriks Aktiebolagets
Syltsocker L och M
— båda av yppersta kvalitet och fullkom-
ligaste renhet. Säljas överallt i lös vikt.